

İSTANBUL AREL
ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ BÖLÜMÜ

KONGRE

SİYASET VE YÖNETİM: KÜRESEL VE YEREL DİNAMİKLER

Ulusal Kongre

10 Mayıs 2024

09.00-17.00

Kemal Gözükara Yerleşkesi-Mini Konferans Salonu

EYLÜL 2024

ISBN

978-625-99707-
8-3

98 SAYFA,
21X29,7 CM

SORUMLU

MÜDÜR VE

EDİTÖR

ASLI KELKİTLİ &

SİBEL ÇALIŞKAN

ERCAN

EDİTÖR

YARDIMCILARI

ÇİĞDEM

SOFUOĞLU &

ERAY KARA

YAYIN

DİREKTÖRÜ

VOLKAN TATAR

YAYINCI

İSTANBUL AREL

ÜNİVERSİTESİ

İKTİSADİ VE

İDARİ BİLİMLER

FAKÜLTESİ

SİYASET BİLİMİ

VE KAMU

YÖNETİMİ

BÖLÜMÜ

SİYASET VE YÖNETİM: KÜRESEL VE YEREL
DİNAMİKLER ULUSAL KONGRESİ
PROGRAM ve BİLDİRİ ÖZET KİTAPCIĞI

İÇİNDEKİLER

Amaç ve Kapsam.....	1
Program.....	2
Düzenleme Kurulu.....	8
Bilim ve Danışma Kurulu.....	9
Birinci Bölüm: Toplumsal Farklılıklar ve Dezavantajlı Gruplar.....	10
Türkiye’de Azınlıkların Siyasal Katılımı: Siyasi Parti Örgütlenmeleri ve Oy Verme Davranışı Üzerine Bir Değerlendirme (Arş. Gör. Deniz KAYNAK).....	11
Türkiye’ye Yönelik Son Göçlerin Etno – Kültürel Yapısı ve Diasporası - Ahıskalı Türkler Örneği (Dr. Öğr. Üyesi Orhan FAİK).....	13
Türk Göçmen İşçilerin Demografik Faktörler Bakımından İstihdam Koşullarının Mevzuat Çerçevesinde Değerlendirmesine Yönelik Bir Uygulama: Avusturya Örneği (Yaşar Uğur BAĞLIOĞLU, Doç. Dr. Seçil GÜRÜN KARATEPE).....	14
Rumların Yaşadığı Bellek Mekanları: İstanbul Burgazada Örnekleme Üzerinden Analiz (Melek TOPRAK ve Ecem KIRAN)	16
Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Türkiye’nin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikaları (Aliye KARAKUŞ, Doç. Dr. Volkan TATAR)	18
İkinci Bölüm: Dijital Dönüşüm	20
Turizmde Dijitalleşme Kapsamında Sanal Gerçeklik Deneyimi (Öğr. Gör. Çağla ÇETİNKAYA)	21
Dijital Dönüşüm Nesnesi Fotoğraf Çalışmalarında Güç Temasının Ele Alınması (Dr. Erkan ÇİÇEK)	22
Yalan Haber ve Dezenformasyonla Mücadele: Dijital Medya Ortamının Karşılaştığı Zorluklara Çözüm Önerileri (Doç. Dr. Kenan DUMAN)	23
Dijitalleşen Dünyada Yalan Haber ve Sosyal Medya İlişkisi (Arş. Gör. Ömer Batuhan AKGÜNER)	24
Üçüncü Bölüm: Siyasal İletişim	25
Avrupa’da Yükselen Irkçılık Sorununda Medyanın Rolünün Türkiye Perspektifinden Değerlendirilmesi (Mehmet ŞAHİN)	26

Çevrim İçi Siyasal İletişim: Ekrem İmamoğlu'nun 2024 Yerel Seçimlerinde Instagram Kullanma Pratikleri (Arş. Gör. Esra ÇINAR)	27
Amerikan Yazılı Basınında İsrail ve Filistin Çatışması: The New York Times ve The Wall Street Journal Gazeteleri Üzerinden Bir Analiz (Öğr. Gör. Şuhay NAKİPOĞLU)	28
Türk Medyasında Savaş Söyleminin Yansımaları: İran-İsrail Krizi Üzerinden Bir İnceleme (Doç. Dr. Begüm Aylin ÖNDER ve Dr. Öğr. Üyesi Enes DÖNMEZ)	29
Duvar Taraf Tutarsa: Banksy'nin Seçme Duvar Resimleri Üzerinden Siyasal Hicivlerine Bir Bakış (Kerem KESKİN, Doç. Dr. Mehmet Taragay AYÇE)	31
Basında Uzmanlaşmanın Sonu (Dr. Musa ÇELİK)	33
Dördüncü Bölüm: Yerel Yönetim Politikaları.....	35
İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Etkileri: Başarılar ve Zorluklar (Eda ŞENGÜL, Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN)	36
Yerel Yönetimler ve Gençlik Politikaları: 2019-2023 Arası İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği (Arş. Gör. Elif ÜÇERLİ)	38
Yerel Yönetimlerde Yapay Zekâ Uygulamaları: Fırsatlar, Zorluklar ve Gelecek Perspektifleri (Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN)	40
2004-2024 Yılları Arası Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışına Etki Eden Faktörler (Ali Haydar YAĞMUR, Doç. Dr. Volkan TATAR)	42
Türkiye'de Yeşil Siyasetin Gelişimi ve 2024 Yerel Seçimlerine Etkisi (Prof. Dr. Hamza ATEŞ, Handan DİNÇ GÜZEL)	44
Beşinci Bölüm: Kent ve Çevre Politikaları.....	46
Kooperatifçiliğin Gelişmesinde Uluslararası Örgütlerin Konumu (Arş. Gör. Eray KARA).....	47
Afet ve Risk Yönetimi Sisteminde Yerel Yönetimler (Dr. Öğr. Üyesi Levent UZUNÇIBUK).....	49
Öncelikli Mikroirleticilerin Gideriminde Yeni Yaklaşımlar (Gülşah GÜNEL).....	51
Sürdürülebilir Çevre Açısından Karbon Önleme Faaliyetlerinin Maliyetlerinin İncelenmesi Tekstil Fabrikası Örneği (Sevda KIRMIZIOĞLU, Prof. Dr. İsmail Melih BAŞ)	52
Avrupa Yeşil Mutabakat Dönüşümü Kapsamında Sürdürülebilir Enerjide, Blockchain Teknolojilerinden Yararlanma Potansiyeli (Öğr. Gör. Ahmet UÇAKTÜRK).....	54
ETÜBÖL - Ekolojik Tarımsal Üretim Destekli Bölgesel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü (Ahmet Baybars GÖĞEZ)	56

Altıncı Bölüm: Avrupa Birliği Çalışmaları	58
Avrupa Birliği ve Türkiye Sağlık Politikaları (Öner ÇETİN, Doç. Dr. Volkan TATAR).....	59
Avrupa Birliği'nde Demokratik Gerileme: Macaristan ve Polonya Vakaları (Doç. Dr. Aslı KELKİTLİ)	60
AB Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasının Gelişimi ve Türkiye Açısından Etkileri (İpek LÖR ŞEHİRLİ)	62
Pandeminin Avrupa Birliği ve Türkiye Arasındaki Ticarete ve Gümrük Uygulamalarına Yönelik Etkileri (Dr. Öğr. Üyesi Laçın AKYIL)	64
AB Covid19 Pandemi Politikasının Üye Devletler Üzerindeki Etkisi (Tuba AKTAŞ, Prof. Dr. C. Uğur ÖZGÖKER)	65
Yedinci Bölüm: Küreselleşme ve Ekonomi	66
Küreselleşme Etkisinde Yerel Ekonomik Kalkınma ve Rekabet (Arş. Gör. Selin KORKMAZ).....	67
Farklı Zaman Ölçeklerinde İstanbul'daki Konut Fiyatlarıyla Konut Kredi Hacmi ve Faiz Oranları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Dr. Öğr. Üyesi Abdullah GÖV).....	69
Epistemolojik Bir Kopuş: COVID-19 Sonrası Türkiye'de Ortodoks ve Heterodoks Para Politikalarının Ekonomik Performans Kıyaslaması (Doç. Dr. Cüneyt DİRİCAN).....	71
Küresel Riskler (Prof. Dr. İsmail Melih BAŞ)	73
Sekizinci Bölüm: Kamu Politikaları ve Personel Yönetimi	75
Kamu Politikasında Dijital Dönüşümü Yönlendirmek: Teknolojiyi, İşlevleri ve Toplumsal Etkileri Keşfetmek (Hatice KOÇAN KILIÇ)	76
Türkiye'de Ombudsmanlık Sisteminin Etkinliği: Teorik Bir Çerçeve ve Uygulamadaki Zorluklar (Yeşim DOĞAN, Doç. Dr. Bülent DURGUN)	78
Stratejik Planlama Sürecinde Performans Değerlendirme Bakımından Belediyelerin Avrupa Diploması Ödülünün Değerlendirilmesi (Arş. Gör. Ömer MERİÇÖZ)	80
Küresel Dinamiklerin İnsan Kaynakları Yönetimi Üzerindeki Etkisi: İnsan Kaynakları Yönetimi Trend Kavramlarının Analizi (Doç. Dr. Esra AYDIN GÖKTEPE)	82
Kamu Sektöründe İnsan Kaynakları Yönetiminin Son 15 Yılı: Bibliyometrik Bir Analiz (Dr. Canan BAYSAL, Dr. Gökçe TOPÇU)	84

Dokuzuncu Bölüm: Uluslararası Siyaset	86
1991 Yılından Günümüze Kıyıdaş Ülkelerin Hazar Denizi'nin Hukuki Statüsüne İlişkin Tutumları ve 2018 Düzenlemesinin Siyasal Etkileri (Abdullah Berk KURTOĞLU, Doç. Dr. Volkan TATAR)	87
Amerika Birleşik Devletleri'nde Radikal Sağa Radikal Bir Bakış: Yükselen Hristiyan Milliyetçiliği ve Yeniden Şekillenen Fikirlerle Asabiye (Arş. Gör. Çiğdem SOFUOĞLU, Prof. Dr. Mehmet Akif OKUR).....	89
Uluslararası Politikada Kutup Bölgeleri ve Küresel Aktörler Arasında Nüfuz Mücadelesi (Prof. Dr. A. İnci SÖKMEN ALACA)	91
Özdeş-Tamamlayıcı İttifaklık İkileminde Güncel Türkiye-NATO İlişkileri (Doç. Dr. Nuri Gökhan TOPRAK)	92
Kutup Halkları (İnuit) Sembollerinin Tasarım ve Semiyolojik Olarak İncelenmesi ve Orta Asya Türk Sembolleri ile Karşılaştırılması (Doç. Dr. Mehmet Taragay AYÇE)	93
Onuncu Bölüm: Savaş ve Göç Çalışmaları	95
Türkiye'de Hibrit Tehditlerin ve Asimetrik Savaş Stratejilerinin Politik Psikolojik Analizi (Talha TOSUN, Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN)	96
Avrupalılaştan Göç ve Dışsallaştan Politikalar (Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Ezgi GÜRCAN).....	98

AMAÇ VE KAPSAM

Günümüzde savaşlar, iç çatışmalar, iklim değişikliği ve çevre sorunları, ekonomik eşitsizlikler, göçler, salgın hastalıklar, teknolojik değişimler ve uluslararası sistemdeki güç geçişleri küresel siyaseti etkileyen ana meseleler olarak ön plana çıkmaktadır. Bu konuların izdüşümleri ulusal siyasette ve yerel siyasette de hissedilmekte, bu alanlarda değişikliklerin ve dönüşümlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, İstanbul Arel Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü küresel siyasetteki risklerin, tehditlerin, fırsatların ve meydan okumaların Türkiye’deki yansımalarını tartışmak, mevcut ve muhtemel problemleri teşhis etmek ve çözüm yollarını aramak amacıyla 10 Mayıs 2024 tarihinde İstanbul’da yüz yüze Siyaset ve Yönetim: Küresel ve Yerel Dinamikler Ulusal Kongresi’ni düzenlemiştir. Kongre, siyaset bilimi ve kamu yönetimi alanlarında uzman akademisyenleri, araştırmacıları, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini, sivil toplum örgütü temsilcilerini, kamu görevlilerini ve yerel yönetimlerdeki karar vericileri bir araya getirerek onların bilgi, deneyim ve çalışmalarından faydalanmayı hedeflemiştir. Kongre’de, “Toplumsal Farklılıklar ve Dezavantajlı Gruplar” başlığı altında; azınlıklar, göçler ve toplumsal cinsiyet, “Dijital Dönüşüm” teması altında; dijitalleşme, dezenformasyonla mücadele ve sosyal medya, “Siyasal İletişim” başlığında ise; medyanın rolü, siyaset ile basın arasındaki ilişki, siyasi hiciv gibi konular işlenmiştir. Ayrıca Kongre’nin “yerel yönetim politikaları” isimli oturumunda; sosyal belediyeçilik, yapay zeka kullanımı, seçmen davranışları ve yeşil siyaset, “Kent ve Çevre Politikaları” teması altında; kooperatifçilik, afet ve risk yönetimi, bölgesel kalkınma, sürdürülebilir gelişme; “Avrupa Birliği Çalışmaları” başlığı altında ise; Avrupa Birliği ortaklık politikaları, demokrasi, pandeminin etkisi ve güvenlik gibi konular irdelenmiştir. Aynı zamanda Kongre’nin “Küreselleşme ve Ekonomi” başlıklı oturumunda yerel ekonomik kalkınma, konut politikaları, para politikaları ve küresel riskler, “Kamu Politikaları ve Personel Yönetimi” başlığı altında; kamu yönetiminde dönüşüm, ombudsmanlık, stratejik planlama ve insan kaynakları yönetimi, “Uluslararası Siyaset” başlığında ise; denizlerdeki hukuki statü, Batı’da radikal Sağ’ın yükselişi, Türkiye-NATO ilişkileri ve Kutup halkları ve son olarak Kongre’nin “Savaş ve Göç Çalışmaları” başlıklı oturumunda ise Türkiye’de hibrit tehditler, asimetrik savaş ve dışsallaşan göç dalgaları irdelenmiştir. Nihayetinde “Siyaset ve Yönetim: Küresel ve Yerel Dinamikler Ulusal Kongresi”, disiplinlerarası yaklaşımı ve siyaset bilimi ve kamu yönetiminin her alanında sunulan bildirileri ile zengin bir akademik içeriğe ve verimli bir akademik tartışma ortamına sahip olmuştur.

PROGRAM

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ KEMAL GÖZÜKARA YERLEŞKESİ 10 MAYIS 2024 (10:00-17:00)

10:00 - 10:30 Açılış Konuşmaları (Mini Konferans Salonu)

Doç. Dr. Volkan TATAR (*Kongre Koordinatörü - Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölüm Başkanı*)

Prof. Dr. Harun DEMİRKAYA (*İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı*)

Prof. Dr. Ercan GEGEZ (*İstanbul Arel Üniversitesi Rektörü*)

MİNİ KONFERANS SALONU

10:30 – 12:00 (1. Oturum): Toplumsal Farklılıklar ve Dezavantajlı Gruplar

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Harun DEMİRKAYA

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
I.	1.	Arş. Gör. Deniz KAYNAK	Türkiye’de Azınlıkların Siyasal Katılımı: Siyasi Parti Örgütlenmeleri ve Oy Verme Davranışı Üzerine Bir Değerlendirme
I.	2.	Dr. Öğr. Üyesi Orhan FAİK	Türkiye’ye Yönelik Son Göçlerin Etno – Kültürel Yapısı ve Diasporası - Ahıskalı Türkler Örneği
I.	3.	Yaşar Uğur BAĞLIOĞLU, Doç. Dr. Seçil GÜRÜN KARATEPE	Türk Göçmen İşçilerin Demografik Faktörler Bakımından İstihdam Koşullarının Mevzuat Çerçevesinde Değerlendirmesine Yönelik Bir Uygulama: Avusturya Örneği
I.	4.	Melek TOPRAK, Ecem KIRAN	Rumların Yaşadığı Bellek Mekânları: İstanbul Burgazada Örnekleme Üzerinden Analiz
I.	5.	Aliye KARAKUŞ, Doç. Dr. Volkan TATAR	Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Türkiye’nin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikaları

13.00 – 14:30 (2. Oturum): Dijital Dönüşüm

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nalan BÜKER

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
II.	6.	Öğr. Gör. Çağla ÇETİNKAYA	Turizmde Dijitalleşme Kapsamında Sanal Gerçeklik Deneyimi
II.	7.	Dr. Erkan ÇİÇEK	Dijital Dönüşüm Nesnesi Fotoğraf Çalışmalarında Güç Temasının Ele Alınması
II.	8.	Doç. Dr. Kenan DUMAN	Yalan Haber ve Dezenformasyonla Mücadele: Dijital Medya Ortamının Karşılaştığı Zorluklara Çözüm Önerileri
II.	9.	Arş. Gör. Ömer Batuhan AKGÜNER	Dijitalleşen Dünyada Yalan Haber ve Sosyal Medya İlişkisi

15:00 - 16:30 (3. Oturum) Siyasal İletişim

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Murat MENGÜ

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
III.	10.	Mehmet ŞAHİN	Avrupa’da Yükselen Irkçılık Sorununda Medyanın Rolünün Türkiye Perspektifinden Değerlendirilmesi
III.	11.	Arş. Gör. Esra ÇINAR	Çevrim İçi Siyasal İletişim: Ekrem İmamoğlu’nun 2024 Yerel Seçimlerinde Instagram Kullanma Pratikleri
III.	12.	Öğr. Gör. Şuhay NAKİPOĞLU	Amerikan Yazılı Basımında İsrail ve Filistin Çatışması: The New York Times ve The Wall Street Journal Gazeteleri Üzerinden Bir Analiz
III.	13.	Doç. Dr. Begüm Aylın ÖNDER, Dr. Öğr. Üyesi Enes DÖNMEZ	Türk Medyasında Savaş Söyleminin Yansımaları: İran-İsrail Krizi Üzerinden Bir İnceleme
III.	14.	Kerem KESKİN, Doç. Dr. Mehmet Taragay AYÇE	Duvar Taraf Tutarsa: Banksy’nin Seçme Duvar Resimleri Üzerinden Siyasi Hicivlerine Bir Bakış
III.	15.	Dr. Musa ÇELİK	Basında Uzmanlaşmanın Sonu

1. SALON (205 NUMARALI SINIF)

10:30 - 12:00 (1. Oturum) – Yerel Yönetim Politikaları

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
IV.	16.	Eda ŞENGÜL, Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN	İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Etkileri: Başarılar ve Zorluklar
IV.	17.	Arş. Gör. Elif ÜÇERLİ	Yerel Yönetimler ve Gençlik Politikaları: 2019-2023 Arası İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği
IV.	18.	Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN	Yerel Yönetimlerde Yapay Zekâ Uygulamaları: Fırsatlar, Zorluklar ve Gelecek Perspektifleri
IV.	19.	Ali Haydar YAĞMUR, Doç. Dr. Volkan TATAR	2004-2024 Yılları Arası Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışına Etki Eden Faktörler
IV.	20.	Prof. Dr. Hamza ATEŞ, Handan DİNÇ GÜZEL	Türkiye’de Yeşil Siyasetin Gelişimi ve 2024 Yerel Seçimlerine Etkisi

13:00 - 14:30 (2. Oturum) Kent ve Çevre Politikaları

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Levent UZUNÇIBUK

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
V.	21.	Arş. Gör. Eray KARA	Kooperatifçiliğin Gelişmesinde Uluslararası Örgütlerin Konumu
V.	22.	Dr. Öğr. Üyesi Levent UZUNÇIBUK	Afet ve Risk Yönetimi Sisteminde Yerel Yönetimler
V.	23.	Gülşah GÜNEL	Öncelikli Mikrokirleticilerin Gideriminde Yeni Yaklaşımlar
V.	24.	Sevda KIRMIZIOĞLU, Prof. Dr. İsmail Melih BAŞ	Sürdürülebilir Çevre Açısından Karbon Önleme Faaliyetlerinin Maliyetlerinin İncelenmesi Tekstil Fabrikası Örneği

V.	25.	Öğr. Gör. Ahmet UÇAKTÜRK	Avrupa Yeşil Mutabakat Dönüşümü Kapsamında Sürdürülebilir Enerjide, Blockchain Teknolojilerinden Yararlanma Potansiyeli
V.	26.	Ahmet Baybars GÖĞEZ	ETÜBÖL - Ekolojik Tarımsal Üretim Destekli Bölgesel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü

15:00 – 16:30 (3. Oturum) – Avrupa Birliği Çalışmaları

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Aslı KELKİTLİ

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
VI.	27.	Öner ÇETİN, Doç. Dr. Volkan TATAR	Avrupa Birliği ve Türkiye Sağlık Politikaları
VI.	28.	Doç. Dr. Aslı KELKİTLİ	Avrupa Birliği'nde Demokratik Gerileme: Macaristan ve Polonya Vakaları
VI.	29.	İpek LÖR ŞEHİRLİ	AB Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasının Gelişimi ve Türkiye Açısından Etkileri
VI.	30.	Dr. Öğr. Üyesi Laçın AKYIL	Pandeminin Avrupa Birliği ve Türkiye Arasındaki Ticarete ve Gümrük Uygulamalarına Yönelik Etkileri
VI.	31.	Tuba AKTAŞ, Prof. Dr. C. Uğur ÖZGÖKER	AB Covid19 Pandemi Politikasının Üye Devletler Üzerindeki Etkisi

2. SALON (224 Numaralı Sınıf)

10:30 - 12:00 (1. Oturum) – Küreselleşme ve Ekonomi

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İsmail Melih BAŞ

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
VII..	32.	Arş. Gör. Selin KORKMAZ	Küreselleşme Etkisinde Yerel Ekonomik Kalkınma ve Rekabet

VII.	33.	Dr. Öğr. Üyesi Abdullah GÖV	Farklı Zaman Ölçeklerinde İstanbul'daki Konut Fiyatlarıyla Konut Kredi Hacmi ve Faiz Oranları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
VII.	34.	Doç. Dr. Cüneyt DİRİCAN	Epistemolojik Bir Kopuş: COVID-19 Sonrası Türkiye'de Ortodoks ve Heterodoks Para Politikalarının Ekonomik Performans Kıyaslaması
VII.	35.	Prof. Dr. İsmail Melih BAŞ	Küresel Riskler

13:00 - 14:00 (2. Oturum) – Kamu Politikaları ve Personel Yönetimi

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Esra AYDIN GÖKTEPE

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
VIII.	36.	Hatice KOÇAN KILIÇ	Kamu Politikasında Dijital Dönüşümü Yönlendirmek: Teknolojiyi, İşlevleri ve Toplumsal Etkileri Keşfetmek
VIII.	37.	Yeşim DOĞAN, Doç. Dr. Bülent DURGUN	Türkiye'de Ombudsmanlık Sisteminin Etkinliği: Teorik Bir Çerçeve ve Uygulamadaki Zorluklar
VIII.	38.	Arş. Gör. Ömer MERİÇÖZ	Stratejik Planlama Sürecinde Performans Değerlendirme Bakımından Belediyelerin Avrupa Diploması Ödülünün Değerlendirilmesi
VIII.	39.	Doç. Dr. Esra AYDIN GÖKTEPE	Küresel Dinamiklerin İnsan Kaynakları Yönetimi Üzerindeki Etkisi: İnsan Kaynakları Yönetimi Trend Kavramlarının Analizi
VIII.	40.	Dr. Canan BAYSAL, Dr. Gökçe TOPÇU	Kamu Sektöründe İnsan Kaynakları Yönetiminin Son 15 Yılı: Bibliyometrik Bir Analiz

14:00 - 15:00 (3. Oturum) - Uluslararası Siyaset

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Volkan TATAR

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
IX.	41.	Abdullah Berk KURTOĞLU, Doç. Dr. Volkan TATAR	1991 Yılından Günümüze Kıyıdaş Ülkelerin Hazar Denizi'nin Hukuki Statüsüne İlişkin Tutumları ve 2018 Düzenlemesinin Siyasal Etkileri
IX.	42.	Arş. Gör. Çiğdem SOFUOĞLU, Prof. Dr. Mehmet Akif OKUR	Amerika Birleşik Devletleri'nde Radikal Sağa Radikal Bir Bakış: Yükselen Hristiyan Milliyetçiliği ve Yeniden Şekillenen Fikirlerle Asabiye
IX.	43.	Prof. Dr. A. İnci SÖKMEN ALACA	Uluslararası Politikada Kutup Bölgeleri ve Küresel Aktörler Arasında Nüfuz Mücadelesi
IX.	44.	Doç. Dr. Nuri Gökhan TOPRAK	Özdeş-Tamamlayıcı İttifaklık İkileminde Güncel Türkiye-NATO İlişkileri
IX.	45.	Doç. Dr. Mehmet Taragay AYÇE	Kutup Halkları (İnuit) Sembollerinin Tasarım ve Semiyolojik Olarak İncelenmesi ve Orta Asya Türk Sembolleri ile Karşılaştırılması

15:30 – 16:30 (4. Oturum): Savaş ve Göç Çalışmaları

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Uğur ÖZGÖKER

Bölüm	Numara	Katılımcı / Katılımcılar	Bildiri Başlığı
X.	46.	Talha TOSUN, Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN	Türkiye'de Hibrit Tehditlerin ve Asimetrik Savaş Stratejilerinin Politik Psikolojik Analizi
X.	47.	Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Ezgi GÜRCAN	Avrupalılaştan Göç ve Dışsallaştan Politikalar

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Harun DEMİRKAYA

İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanı

Doç. Dr. Volkan TATAR

İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölüm Başkanı (Kongre Koordinatörü)

Doç. Dr. Aslı KELKİTLİ,

İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü (Kongre Eş Başkanı)

Dr. Öğretim Üyesi, Sibel ÇALIŞKAN ERCAN,

İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü (Kongre Eş Başkanı)

Araştırma Görevlisi, Çiğdem SOFUOĞLU,

İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Araştırma Görevlisi, Eray KARA,

İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Cüneyt AKALIN

Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Uğur ÖZGÖKER

İstanbul Arel Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Prof. Dr. Levent ÜRER

İstanbul Aydın Üniversitesi, Kamu Yönetimi Bölümü

Prof. Dr. Hülya EŞKİ UĞUZ

Selçuk Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Prof. Dr. Şenol KANTARCI,

Akdeniz Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Prof. Dr. Burak GÜLBOY,

İstanbul Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Doç. Dr. Veysel DİNLER,

Hitit Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Doç. Dr. Doğan Şafak POLAT,

Kent Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Doç. Dr. Gökmen KILIÇOĞLU,

Düzce Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Doç. Dr. Nuri Gökhan TOPRAK,

Kırklareli Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Doç. Dr. Emre OZAN,

Kırklareli Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Dr. Öğretim Üyesi, Levent UZUNÇIBUK,

İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

Mini Konferans Salonu

10 Mayıs 2024 (10:30 – 12:00)

1. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Harun DEMİRKAYA

Birinci Bölüm: Toplumsal Farklılıklar ve Dezavantajlı Gruplar

- Azınlıklar
- Seçmen Davranışları
- Etnik Gruplar
- Toplumsal Cinsiyet

Türkiye’de Azınlıkların Siyasal Katılımı: Siyasi Parti Örgütlenmeleri ve Oy Verme Davranışı Üzerine Bir Değerlendirme

Deniz KAYNAK¹

ÖZET

Azınlıkların siyasal katılımı, tüm toplumlar için hem sosyolojik hem de demokratik anlamda son derece önemli bir konudur. Bu çalışmada bu önemli konu, teorik bir çerçeve oluşturularak spesifik olarak Türkiye özelinde ele alınmıştır. Lozan Barış Anlaşması’nda Türkiye’deki azınlıklar “T.C. yurttaşı gayrimüslimler” olarak tanımlanmış olsa da Türkiye’de azınlık olarak kabul edilen Ermeniler, Rumlar ve Yahudiler olmak üzere üç grup bulunmaktadır. Bu grupların oy verme davranışını inceleyen akademik çalışmalar oldukça sınırlı görüldüğünden, bu çalışma özgün bir değerlendirme sunmayı hedeflemektedir. Türkiye’de azınlıkların fiilen siyasi hayata Tek Parti döneminde katıldıkları bilinmektedir. Azınlıklar için Serbest Cumhuriyet Fırkası ile başlayan muhalif oy verme davranışı, Türkiye’nin 1946’da çok partili hayata geçmesiyle birlikte Demokrat Parti ile devam etmiştir. Bu dönemde azınlık temsilcilerinin lider olarak ön plana çıktığı, parti bünyesinde aktif rol oynadığı görülmektedir. 1950’li yıllar, tam da bu sebeple, azınlıkların siyasal katılımı ile ilgili önemli dönüşümlerin yaşandığı ve pek çok akademik çalışmanın özellikle işaret ettiği yıllar olmuştur. Azınlıkların Cumhuriyetin erken dönemlerinde ve 1960’ların ortasına dek önemli ve seçim sonucuna doğrudan etki edebilecek bir oy potansiyeline sahip olduğu bilinmektedir.

Oy verme davranışı kuramlarından biri olan Sosyolojik yaklaşım içerisinde yer alan grup aidiyeti ve etnik kimlik temelli oy verme, azınlıkların oy verme davranışını incelerken teorik çerçeveyi oluşturmaktadır. Azınlık gruba mensup bir seçmen için oy verme davranışının en önemli belirleyicisi grup aidiyetidir. Cumhuriyet döneminden günümüze dek azınlıkların seçmen olarak oy verme süreçleri ve temsilci olarak siyasal faaliyetlerine bakıldığında, grup aidiyeti meselesinin önemi oraya çıkmaktadır. Azınlıklar, siyasal katılım süreçlerinin tümünde grup aidiyetleri, sosyal çevreleri, örgütlendikleri vakıflar, etnik kimlikleri, dini değerleri gibi pek çok sosyolojik etmenle etkileşim içerisinde bulunmuşlardır. Ayrımcılığın önlenmesi ve azınlık haklarının teminat altına alınması ile ilgili içeriği bakımından Lozan Barış Anlaşması önem taşımaktadır. Lozan Barış Anlaşması’nda Gayrimüslim azınlıkların medeni ve siyasal

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, denizkaynak@arel.edu.tr

haklardan yararlanma hususunda Müslümanlarla eşit hak sahibi olduğu hükmü mevcuttur. Azınlıkların siyasi ve medeni haklar bağlamındaki eşitliği, azınlıkların siyasi katılımı, siyasi parti örgütlenmeleri ve oy verme davranışı belirleyicilerinin çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye’de Azınlıklar, Oy verme, Azınlıkların Siyasal Katılımı.

Türkiye'ye Yönelik Son Göçlerin Etno – Kültürel Yapısı ve Diasporası: Ahıskalı Türkler Örneği

Orhan FAİK¹

ÖZET

Ahıskalı Türkler 1944 yılında yaşadıkları Sovyet Gürcistan'ından Orta Asya ülkelerine sürgün edilmiştir. Toplum 1956 yılına kadar Kazakistan, Özbekistan ve Kırgızistan'da sıkıyönetime tabi tutularak hayatlarını idame ettirmiştir. Sovyetlerin dağılması ile Türkiye'ye göç eden Ahıskalı Türkler için TBMM tarafından 1992 yılında 3835 Sayılı Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskânına dair Kanun çıkarılmıştır. Bu kanunun dışında daha sonrasında Ahıskalı Türklerin kitlesel göçlerini görmekteyiz. 2014 yılında Rusya- Ukrayna savaşı ile Ahıskalı Türkler Türkiye'ye devlet desteği ile getirilmiş, Bitlis, Erzincan şehirlerine yerleştirilmiştir. 2022'de yeniden Rusya – Ukrayna savaşının patlak vermesiyle birlikte Ahıskalı Türkler Elazığ'a getirilmiştir.

Araştırmanın amacı hazırda dünyanın dokuz ülkesinde yaşayan Ahıskalı Türklerin etnik ve kültürel çalışmalarının Diaspora olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğini araştırmaktır. Aynı zamanda Ahıskalı Türklerin kültürel çalışmalarında karşılaştıkları zorlukları ortaya çıkarmak ve örgütlenme yolunda nasıl faaliyet yürüttüklerini Diaspora kavramı üzerinden değerlendirmektir. Elazığ'a getirilen Ahıskalı Türklerin kültürel kimliklerini araştırarak iletişim bağlamında değerlendirme yapmaktır. Nitel araştırma yöntemi ile literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Ahıskalı Türklerin göçü sırasında cereyan eden olayların araştırılması, inançlarının, değerlerinin, sosyal etkileşimlerinin incelenmesi, toplum olarak alışkanlıkları ve etkileşimleri konusunda derinlemesine bilgi toplanması, toplumun normlarının, sosyal dinamiklerinin anlaşılması, katılımcı gözlem çalışmasının uygulanması amacıyla etnografik araştırma tekniği uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda elde edilen veriler bulgular kısmına eklenmiştir. Aynı zamanda bu kısımda çalışmada elde edilen verilerin tabloları ve nicel göstergeleri de gösterilmiştir. Araştırmanın sonuç ve öneriler kısmında ise Ahıskalı Türklerin Diaspora çalışmaları konusunda elde edilen veriler ve kültürel yapılarına dair bilgiler eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahıskalı Türkler, Göç, Kültür, Diaspora

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi Yeni Medya ve İletişim Bölümü, orhanfaik@arel.edu.tr

Türk Göçmen İşçilerin Demografik Faktörler Bakımından İstihdam Koşullarının Mevzuat Çerçevesinde Değerlendirmesine Yönelik Bir Uygulama: Avusturya Örneği*

Yaşar Uğur BAĞLIOĞLU¹

Seçil GÜRÜN KARATEPE²

ÖZET

Türk göçmen işçilerin Avusturya’da, demografik farklılıklar, istihdam koşulları; ücret, fazla mesai, iş sağlığı ve güvenliği, sendikal haklar vb. koşulları mevzuat çerçevesinde, çalışma koşullarına ve çalışma hayatı kalitelerine göre değiştirmektedir. Dil sorunu, barınma sorunu, ırkçılık, kariyeri geriye sarma gibi sorunlarla mücadele eden Türk göçmenlerin iş gücü piyasalarına olan adaptasyonları zaman almaktadır. Bunun olumsuz anlamda ekonomik sonuçları olmuştur. Çalışma hayatı kalitesinin düşmesi Türk göçmenleri buldukları ülkelerde zorlayıcı hayat koşullarına mahkûm bırakılmaktaydı ve çalışamaz hale geldiklerinde sınır dışı edilmişlerdir. Bu emek sömürsünün önüne geçmek için beyin göçü ve nedenlerini analiz ederek, istihdam koşullarının demografik faktörlerden nasıl etkilendiğini anlamamız gerekmektedir. Uygulama toplamda 141 Türk göçmen ile 48 soru halinde ve sonuçlarını bilimsel bir araştırma için kullanılacağı bilgisi verilerek alınan onam karşılığında doldurulan bir anket uygulaması olarak yapılmıştır. Avusturya ülkesinde Türk göçmenlerin çalışma hayatı kalitesinin verilerini ortaya çıkarmak, çalışmanın genel amacı olarak belirlenmiştir. Anket 2023 yılı sonu itibariyle, lise ve üzeri eğitim görmüş kadın ve erkek, Türkiye vatandaşı Türk göçmenler üzerinde uygulanmıştır. Verilerin analizi SPSS 27.0 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır.

Türkiye’deki beyin göçünün kritik sebeplerini, göçmenlerin demografik özelliklerine göre değerlendirmek gerekmektedir. Yaş gruplarının çalışma koşulları, birbirine göre ve mevzuata göre farklılık göstermektedir, Teknolojik gelişmelerin yanında değişen sosyal-ekonomik şartlar ile kuşakların iş hayatına bakış açısı değişmektedir. Avrupa ülkeleri 25 milyondan fazla göçmene ev sahipliği yapmıştır ve bunun 5 milyondan fazlasını Türk göçmenler

¹ İnsan Kaynakları Uzm. Yrd., Fuzul Holding A.Ş., ugurbaglioglu@gmail.com

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, secilgurun@arel.edu.tr

oluşturmaktadır. OECD Gençlik planı kapsamında iki temel unsur üzerinde durulmuştur. Bu unsurlar gençlerin eğitim ve çalışma hayatına katılımıdır.

Siyasal baskılar ve adam kayırmacı politikaların hayatın her alanında, özel veya kamu fark etmeksizin çalışma hayatının içinde olduğu bir sistemde yetenekli bireylerin işsiz kalması veya düşük ücretlere çalışmak zorunda olması, ekonomik baskılar altında kalması, nitelikli çalışan göçünü teşvik etmektedir. Güven ortamının eksikliği hemen hemen her alanda hissedilmektedir. Eşitlik hayatın her alanında sağlanmalıdır. Din, dil, mezhep, etnik köken gibi farklılıkların, ayrımcı uygulamalara tabi olmaması gerekmektedir. Yüksek nitelikli çalışanlar can ve mal güvenliğinin sağlanmadığı durumlarda daha güvenli bölgelere göç etmeyi göze almaktadırlar. Bilimsel alanlarda yapılan çalışmalar desteklenmelidir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu bir inceleme başlatmış ve beyin göçünün önlenmesi için ulusal, bölgesel ve uluslararası çözümlerin olması gerektiği üzerine durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Avusturya, Çalışma Hayatı Kalitesi, İş Gücü Piyasası, Türk Göçmen

Rumların Yaşadığı Bellek Mekânları: İstanbul Burgazada Örnekleme Üzerinden Analiz

Melek TOPRAK¹

Ecem KIRAN²

ÖZET

Bu çalışmanın konusu, Rum azınlıklarının yaşadığı Burgazada örnekleminde bellek mekânlarının incelenmesidir. Pierre Nora açısından bellekten söz edebilmemizi mümkün kılan şey artık var olmamasıdır. Böylelikle bu süreklilik duygusu ancak mekânda cisimleşebilmektedir. Burgazada'nın da söz edildiği gibi 6-7 Eylül 1955 olayları bağlamında önemli bir bellek mekânı olabileceği düşünülmüştür. Bu çalışmanın amacı 6-7 Eylül olaylarında Burgazada Rumlarının bellek mekânlarını ve bu mekânların sadece coğrafi değil sembolik anlamlarının neler olduğunu açığa çıkarmaktır. Yapılan saha araştırması üzerinden 6-7 Eylül olaylarına ilişkin belleğin gelecek kuşaklara aktarılıp aktarılmadığı, eğer bir aktarım olduysa bunun nasıl gerçekleştiği, bellek sürekliliğinin sağlanması adına tarihsel bellekten faydalanılıp faydalanılmadığı gibi sorulara yanıt aranmıştır.

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları, doküman/metin analizi ile yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak yapılan derinlemesine görüşmelerdir. Araştırma kapsamındaki belgeler, internet siteleri e-bülten ve ilgili raporlar, sosyal medya hesapları ile ulusal ve yerel basın organları taranmıştır. Ayrıca bu saha çalışmasında derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini 6-7 Eylül olayını bizzat yaşamış olan ve sonrasında Burgazada'ya gelerek aktarılmasında rol oynayan Rumlar, bu olayları başkasından dinleyerek farklı ve yeni bir hafıza inşa eden ikinci kuşak Burgazadalılar ve onların çocukları oluşturmaktadır. Bu kişilerle yapılan derinlemesine görüşmeler NVİVO nitel analiz programı ile tematik analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Yaşayan bellek, bellek mekânları bağlamında kişilerle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu görüşmeler sonucunda 6-7 Eylül olaylarının bu kişiler için ne ifade ettiği, bu olayların hayatlarında neleri değiştirdiği, Burgazada'nın bu kişiler için nasıl bir anlama sahip olduğu, adadaki geçmiş ve güncel yaşantı ve deneyimleri, 6-7 Eylül sonrası sosyal

¹ Araştırmacı, İstanbul Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Doktora Öğrencisi, melek@toprakarastirma.com

² Psikolog, Toprak Araştırma ve Danışmanlık & Oysa Akademi, ecem.kiran@toprakarastirma.com

ilişkilerin değişimi gibi konular irdelenmiştir. Bu araştırmanın toplumsal çeşitlilik barındıran ülkemizde azınlıklara duyarlı yönetim ve politikalar konusunda bir ön hazırlık olması ve alana katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelime: Rum, Azınlık, Bellek, Bellek Mekânları, Toplumsal Bellek

Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Türkiye'nin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikaları *

Aliye KARAKUŞ¹

Volkan TATAR²

ÖZET

İnsanlığın varoluşundan süre gelen kendisinden farklı olanı ayrıştırma politikası tarihte sürekli karşımıza çıkmaktadır. Bu durum kimi zaman rengine, diline, ırkına kimi zaman dinine göre çeşitlilik gösterse de zamanla bedendeki ve güç dengesindeki farklılık cinsiyetler arasındaki sosyal yapıyı bozmuştur. Bozulan yapı sonucunda, elinde güç materyalini bulduranın, avlananın, eve ekmek getirenin evinde, toplumunda hatta kadın cinsinin de hâkimi olduğu eril güçler tarafından kabul ettirilmiştir. Zamanla kadın evde olması gereken, ev işleri, çocuk bakımı ve eşine hizmet etmesi gereken bir ev aracı halini almıştır. Ancak yaşanan üst üste savaşlar, salgınlar, ekonomik çalkantılar ile değişen kapitalist sistem erkekleri özellikle ekonomik alanda yetersiz kılmış ve kadınlara ihtiyaç duyulur hale gelmiştir. Kadınlar ev içi yaşantıdan alınıp toplumun ve üretimin içerisine karıştırılmak istenmiştir. Bu durum 1970'lerde kadınların durumu sorgulamalarının artmasıyla ve daha etkin örgütlenmeye başlaması ile hak mücadelesine dönüşmüştür. Üretim içerisinde yer alması için girişilen sistemin dönüştüğü hak mücadelesi uluslararası örgütler yoluyla evrensel bir ilerleme kaydetmiştir. Uluslararası Çalışma Örgütü(ILO), Birleşmiş Milletler(BM) gibi birçok uluslararası kuruluş kadın ve erkek eşitliği konusundan birçok çalışmaya imza atmıştır. Bu örgütlerin içerisinde özellikle toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesini, ilkeleri arasına yerleştirerek tüm üyelerine hatta üye olma yolundaki ülkelerin de kabul etmesi için çaba harcayan Avrupa Birliği (AB)'dir. Türk toplumunun ilk çağlarından devraldığı kadın kimliği, İslamiyet kadını ve son olarak dönüştüğü Cumhuriyet kadını yapısı, 1959 yılında o zamanki adıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu'na yaptığı üyelik başvurusu ile farklı bir boyut kazanmıştır. Kimi zaman çalkantılı bir ilişki içinde olan AB ve Türkiye ilişkileri özellikle 2004 yılından sonra toplumsal cinsiyet eşitliği konusuna

* Bu bildiri Aliye Karakuş'un, Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde hazırladığı ve Danışmanlığını Doç. Dr. Volkan Tatar'ın yürüttüğü "Avrupa Birliği Üyelik Sürecinde Türkiye'nin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Politikaları" başlıklı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, aliyekarakuş21@istanbularel.edu.tr

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, volkantatar@arel.edu.tr

daha fazla önem verir olmuştur. Çalışmamızın ana konusu; Türkiye’de kadının tarihsel süreci, AB ile toplumumuza yerleştirilen toplumsal cinsiyet eşitliği düzenlemeleri, bu konudaki düzenlemelerin Türkiye tarafından ne ölçüde yerine getirildiği ve verilerle ortaya koyduğumuz eksi ve artı yönlerimizden oluşturmaktadır. Çalışmamızın başlıca amaçları; kadın ve erkek eşitliği politikalarında son dönemde bulunduğumuz yeri göstermek, toplumun cinsiyet yapısındaki dinamikleri analiz edilmek, toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda farkındalık oluşturmak ve bu çalışmadan sonra gerçekleştirilecek diğer araştırmalara ışık tutmaktır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Avrupa Birliği, Kadın - Erkek Eşitliği

Mini Konferans Salonu

10 Mayıs 2024 (13:00 – 14:30)

2. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Nalan BÜKER

İkinci Bölüm: Dijital Dönüşüm

- Dijitalleşme
- Dijital Medya ve Güç
- Yalan Haber ve Dezenformasyonla Mücadele
- Sosyal Medya

Turizmde Dijitalleşme Kapsamında Sanal Gerçeklik Deneyimi

Çağla ÇETİNKAYA¹

ÖZET

Dijitalleşme kapsamında turizm etkinlikleri, teknolojinin sağladığı avantajlar ile birlikte değişikliğe uğramış ve bu yeni olanaklar sayesinde turizmde çok önemli gelişmeler meydana gelmiştir. Örneğin; konaklama işletmelerinde yeni teknolojilerin kullanımı ile hizmet süreci daha hızlı bir hale gelmiştir. Bu teknoloji ve dijitalleşme süreci özellikle pandemi ile birlikte daha da önemli bir hale gelmiş ve hızlanmıştır. Gerek insansız robot otellerle gerekse de telefona yüklenen uygulamalar üzerinden rezervasyonların yapıldığı insan faktörünün neredeyse ortadan kalktığı bir duruma evrilmiştir. Günümüzde destinasyonların da turizm planlamalarını dijital ortamları dikkate alarak gerçekleştirdiği görülmektedir. Bunu bazı ülkeler geliştirdikleri oyun üzerinden tanıtırken bazı ülkeler de online televizyon ağı ile filmler üzerinden sağlamaktadır. Bu kapsamda da son yıllarda önemi gittikçe artan sanal gerçeklik deneyimi göze çarpmaktadır.

Bu gelişmeler ile birlikte sanal gerçeklik ile turizm çekiciliklerinin deneyimlenmesi de çok sık söz konusu olmaktadır. Çünkü tasarım odaklı yapılan bu hayal gücünün ürünü ile sanal ziyaret deneyimi yaşamak isteyenlere farklı bir görsel aktarım sunularak mekândan bağımsız bir tecrübe etme durumu söz konusudur. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, sanal gerçeklik gözlükleri ile Göbeklitepe simülasyonunu tecrübe eden kişilerin bu durumun sonucunda, sanal gerçeklik deneyiminin bu ziyaretlerde ne düzeyde etkin olduğuna dair birtakım çıkarımlarda bulunmaktır. Bu kapsamda Göbeklitepe'yi sanal gerçeklik gözlükleri ile deneyimleyen 15 kişiye yarı yapılandırılmış mülakat tekniği uygulanmıştır. Elde edilen veriler MAXQDA ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar sanal gerçeklik ziyaretinin çevreye, ekonomik verimliliğe ve güvenliğe olumlu etkilerinin olduğunu göstermiştir. Ayrıca bu sanal turun katılımcılara fayda sağladığı, memnuniyet düzeylerini olumlu yönde etkilediği ve Göbeklitepe'yi yerinde ziyaret etme konusunda da teşvik ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Turizm, Sanal Gerçeklik

¹ Öğretim Görevlisi, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü, cagla.cetinkaya@nisantasi.edu.tr

Dijital Dönüşüm Nesnesi Fotoğraf Çalışmalarında Güç Temasının Ele Alınması

Erkan ÇİÇEK¹

ÖZET

İletişim tarihi çok eskilere dayanmakla birlikte iletişim bilimi ve iletişim teknolojisi son yüzyılın icadıdır diyebiliriz. İletişim teknolojisi her geçen gün gelişerek değişim ve dönüşüme sebep olmaktadır. Kitle İletişim Araçları her geçen gün çeşitlenmekte ve internet tabanlı medya ile birlikte daha da işlevsel hale gelmektedir. Fotoğraf Kitle İletişim Araçları içerisinde işlevselliği açısından önemli bir yer tutmaktadır. Fotoğraf tanım olarak aslında anı dondurmaktır. İletişim tanımına bakıldığında ise kodlama ve kod açma sürecidir. Fotoğraf üzerinden iletişim kurmak ve anlam inşa etmek her geçen gün daha da ihtiyaç haline gelmektedir. Sosyal medya mecralarının hayatımıza girmesi ile birlikte görsel inşanın önemi görünür olmuştur. Bu öz bilgilerden hareketle fotoğrafta güç; kimi zaman fiziksel, kimi zaman ruhsal, kimi zaman da maddi olabilen bir kazanım olarak işlev görmüştür. Fotoğraf tarihinde de yer edinen konulardan birisi olan güç, büyük direnişlerin öncüleri, savaşlar, psikolojik üstünlükler gibi alt dallara ayrılarak belgelenmiştir. Bu belgelemeleri yapan fotoğrafçıların başında; Timothy H. O'Sullivan, Nadar, Alberto Korda, Eve Arnold, Richard Avedon ve Platon gelmektedir.

Bu çalışmada; bahsi geçen fotoğrafçıların güç adı altında belgeledikleri örnek fotoğrafları incelenecektir. Yöntem olarak araştırmaya dayalı söylem analizi yapılarak; betimleme, analiz, yorumlama ve yargı çözümlenmelerine başvurulacaktır. Sonuç olarak, algı üretiminde fotoğraf önemli bir işlevi yerine getirerek toplumların dijital değişim ve dönüşümünü hızlandırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, İletişim, Sanat, Fotoğraf, Güç, Fotoğraf Tarihi

¹ Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat Bölümü, fesiherk@gmail.com

Yalan Haber ve Dezenformasyonla Mücadele: Dijital Medya Ortamının Karşılaştığı Zorluklara Çözüm nerileri

Kenan DUMAN¹

ÖZET

Web 2.0 sonrası haber medyasının manzarası son yıllarda çarpıcı biçimde değişirken basılı gazeteciliğin yerini dijital kaynaklı ve özellikle de sosyal medya araçlarından kullanıcıların bilgi aldığı bir dönem başlamıştır. Google, Twitter ve Meta gibi büyük platformlar gazetelerin elindeki çevrim içi haber kontrolünü ele geçirmiştir. Ayrıca bu dönemde internet kaynaklı bilgi dağıtımını bağlamında çok sayıda kaygı verici gelişme yaşandı. İnsanları bilgilendirmek ve toplumsal tartışmayı yükseltmek için yalan haber ve dezenformasyon yaratarak, yayarak başkalarını kandırmak, yanlış yönlendirmek veya onlara zarar vermek için sosyal ve dijital platformlar kullanılmaktadır. Yalan haber ve dezenformasyon kampanyaları demokratik sistemlerde büyük sorunlara neden olurken dijital medyanın faydalarının önüne geçmiş ve sorunların nasıl çözüleceği konusunda giderek artan bir tartışma ortamı oluşmuştur. Bu çalışmada, yalan haberle ve dezenformasyonla mücadele etmek için çeşitli kuruluşların üstlenebileceği çeşitli alternatifler anlatılacaktır. Çalışmadaki veriler, literatür taraması ve doküman analizi yöntemleri kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın sorunsalı ifade özgürlüğü ve gazetecilik mesleğinin dinamiklerini tehlikeye atmadan yalan haberle ve dezenformasyonla mücadelenin ve çözümlerin nasıl olması gerektiği üzerinedir. Çalışmada ne çıkarılan diğer önemli tartışma konusu ise küresel anlamda yalan haber ve dezenformasyonla ilgili ne gibi hukuki ve fiili çalışmalar yapıldığıdır.

Anahtar Kelimeler: Yalan Haber, Dezenformasyon, Dijitalleşme, Yeni Medya, Platform

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, kenanduman@arel.edu.tr

Dijitalleşen Dünyada Yalan Haber ve Sosyal Medya İlişkisi

Ömer Batuhan AKGÜNER¹

ÖZET

Dijitalleşme ve yalan haber arasında çok yönlü bir ilişkiden söz etmek mümkündür. İnternet ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasının beraberinde getirdiği bilgiye kolay erişim, aynı zamanda yalan haberlerin hızlı ve geniş ölçekte yayılmasına da olanak tanımaktadır. Geleneksel medyanın aksine sosyal medyanın etkileşim temelli yapısı, içeriklerin kullanıcıların ilgi alanlarına göre oluşturulmasına ve dolaşıma sokulmasına imkân sağlamakta ve bu durum yanıltıcı veya yönlendirici bilginin yayılmasına katkıda bulunabilmektedir. Yalan haber ve yanlış bilginin dünya genelinde yayılımının en temel sebeplerinden birisi kuşkusuz dijitalleşmedir. Dijitalleşmeye bağlı olarak özellikle sosyal medya kullanımının giderek artması, yalan haberlere daha fazla maruz kalınmasının da önünü açmaktadır. Böylelikle yalan haber ve yanlış bilginin dijital ortamlarda yayılması ve etkisi, günümüzün en önemli sorunlarından birisi haline gelmiştir. Bu çalışma, yalan haber ve dijitalleşme arasındaki ilişkiyi sosyal medya platformları üzerinden anlamlandırmaya çalışmaktadır. Çalışma temel olarak, yalan haber ve yanlış bilginin üretilmesinde ve yayılmasında sosyal medyanın rolünü tespit etme amacındadır. Çalışmadaki veriler, doküman analizi ve literatür taraması yöntemleri kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın temel sorunsalı, dijitalleşmenin ve birer haber kaynağı olarak sosyal medya platformlarının yalan haber olgusu ile nasıl bir ilişki kurduğudur. Çalışmada yürütülen bir diğer önemli tartışma ise yalan haber ve yanlış bilginin yayılmasıyla mücadelede dijitalleşmeden nasıl faydalanılabileceği üzerinedir.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Yalan Haber, Dezenformasyon, Sosyal Medya,

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, omerbatuhanakguner@arel.edu.tr

Mini Konferans Salonu

10 Mayıs 2024 (15:00 – 16:30)

3. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Murat MENGÜ

Üçüncü Bölüm: Siyasal İletişim

- Irkçılık ve Medya
- Siyasetçilerin Sosyal Medya Kullanımı
- Yazılı Basın ve Savaşlar
- Siyasi Hiciv

Avrupa’da Yükselen İrkçılık Sorununda Medya’nın Rolünün Türkiye Perspektifinden Değerlendirilmesi

Mehmet ŞAHİN¹

ÖZET

Medeniyetlerin oluşumundan itibaren toplumlar farklı inanç ile yaşam şekillerine sahip olmuşlardır ve bu farklılıklar insanoğlunun ufkunu açarak dünyayı değiştirmiştir. Ancak bu süre zarfında farklı siyasi, ekonomik ve sosyal nedenlerle insanlar birbirlerinin üzerinde tahakküm kurarak diğerinin yaşam alanına müdahale etmişler ve diğerini ötekileştirerek güç devşirmeye çalışmışlardır. Örneğin İslam’ın yayılmasından rahatsız olan dogmatik toplumsal güçler İslam’ı itibarsızlaştırmak amacıyla Orta Çağ’dan bu yana farklı yöntemler kullanmışlardır. Bu anlamda Batı’nın dünya egemenliğini elinde tutmak amacıyla farklı yaşam biçimlerini ötekileştirmesi modern zamanlardan önceye dayanmaktadır. Bu yüzyılda ise ırkçılık, etnosantrizm, anti-semitizm, İslamofobi ve yabancı düşmanlığı Avrupa’da yükselişini sürdürmektedir. Bu kavramlar, göçmenlerin, mültecilerin, diğer Avrupalı olmayan azınlıkların insan hakları üzerinde ayrıca Avrupalı ulus devletlerin demokratik yapılarında endişe verici bir etki oluşturmaya başlamıştır. İlave olarak, Avrupa’nın çok kültürlü ve çok etnikli toplumlarında medyanın rolü giderek daha da artmaktadır. Birçok ülkede yerel halkın tamamı olmasa da büyük çoğunluğu göçmenlerle yalnız küçük günlük etkileşime sahip olmalarına karşın, göçmenlik ve etnik azınlıklarla ilgili bilgileri büyük ölçüde kitle iletişim araçlarından gelen haberlerden ya da yine medyadaki sıradan bilgilere dayanan gayri resmi gündelik konuşmalardan almaktadırlar. Bu çalışma, etnik azınlıkların ve göçmenlerin medya temsilleri hakkındaki araştırma literatüründe varılan sonuçların genel bir resmini sunmaktadır. Sonuçlar, daha dar konular ya da sınırlı etnik grupların yanı sıra daha genel ulusal ya da yerel medya çalışmalarına odaklanan araştırma ve literatürden alınmıştır. Çalışma sonucunda, beklendiği üzere ana akım kurumların ve medyanın, yükselen Avrupa ırkçılığı, etnik merkezîyetçilik ve yabancı düşmanlığı sorununun bir parçası olduğu ortaya çıkmaktadır. Muhafazakâr ve popüler basında, ırkçı önyargıların yeniden üretilmesi ve onaylanmasına dikkat çekilmekte, ayrıca daha liberal “üst seviye” basının bile, ırkçılığın yükselen dalgasına sistematik ve eleştirel bir biçimde karşı çıkmadığı ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İrkçılık, Avrupa, Medya, Türkiye

¹ Doktora Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimleri ve Uluslararası İlişkiler, mehmetpasa34@gmail.com

Çevrim İçi Siyasal İletişim: Ekrem İmamoğlu'nun 2024 Yerel Seçimlerinde Instagram Kullanma Pratikleri

Esra ÇINAR¹

ÖZET

Siyasal iletişim, siyasilerin hedef kitleleri ile kurmuş oldukları her türlü iletişim biçimini izah etmektedir. Tarihsel süreç içerisinde yönetim anlayışında yaşanan değişim ve demokrasinin gelişimi ile beraber siyasiler de hedef kitlelerine ulaşmak ve onları istenen hedeflere ulaşma noktasında ikna etmek için çaba harcar hale gelmişlerdir. Dijital dönüşüm ise her alanda olduğu gibi siyasal iletişim kurma pratiklerini de etkilemiş ve siyasilerin hedef kitleleri ile iletişim kurmaları noktasında kıymetli bir araç haline gelmiştir. İlk olarak ABD başkanlık seçimlerinde Obama'nın siyasal iletişim kampanyası dâhilinde kullanılması ve böylece başarıya ulaşılmasından bu yana, bu ortamlar siyasal iletişim için önem arz eder hale gelmiştir. Bu anlamda reel dünyadaki siyasilerin, dijital dönüşümle birlikte sosyal medya ortamlarında da varlıklarını sürdürerek hedef kitle ile etkileşime olanak veren bu ortamları stratejik biçimde kullanmaları gerekmektedir. Aynı zamanda bu araçların etkileşim kurma olanakları, kendine has özellikleri ve dili itibarıyla siyasilerin, hedef kitlelerine daha samimi bir eksende yaklaştıkları da belirtilebilir. Bu çalışmanın amacı dijital dönüşümle birlikte siyasal iletişim pratiklerinde değişen iletişim kurma ve anlatı biçimleri bağlamında, 2024 İstanbul Yerel Seçimlerinde aday olan ve seçimi kazanan Ekrem İmamoğlu'nun resmi Instagram hesabında kullandığı iletişim pratiklerini açığa çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda İmamoğlu'nun Instagram hesabı içerik analizi yöntemiyle irdelenerek; hesabın genel görünümü, seçim sürecindeki paylaşımların içerik ve niteliği, paylaşımların teması ile bu paylaşımlar dâhilinde hedef kitleye yaklaşımı gibi hususlar bağlamında kategorize edilmiştir. Elde edilen bulgulardan hareketle İmamoğlu'nun sosyal medya platformu olan Instagram'ın siyasal ilginçliği arttırma, bilgi paylaşma, samimiyet oluşturma gibi olanaklarından faydalandığı, seçmen kitlesine daha samimi bir üslup ve dil ile yaklaştığı ve bu durumun hedef kitlede olumlu bir izlenim bıraktığı söylenebilir. Dolayısıyla günümüzde tıpkı markalar gibi siyasilerin de hedef kitlelerine bir arkadaş gibi yaklaşmasının önem arz ettiği belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İletişim, Çevrim İçi Siyasal İletişim, 2024 Yerel Seçimleri, İstanbul, Ekrem İmamoğlu, Instagram.

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, esracinar@arel.edu.tr

Amerikan Yazılı Basınında İsrail ve Filistin Çatışması: The New York Times ve The Wall Street Journal Gazeteleri Üzerinden Bir Analiz

Şuhay NAKİPOĞLU¹

ÖZET

İsrail-Filistin çatışması, 20.yüzyılın başından beri devam eden karmaşık ve çözülmesi zor bir sorun olarak dikkat çekmektedir. Bu çalışmada İsrail-Filistin savaşının Amerikan internet mediasındaki yer alma şekli üzerine detaylı bir inceleme yapmayı hedeflenmektedir. Gazetelerin çatışmayı nasıl çerçeveledikleri, hangi olaylara odaklandıkları ve Amerikan halkının çatışmayı nasıl algıladığı üzerinde önemli bir etkisinin olduğu düşünülmektedir. Çalışmada 7 – 24 Ekim 2023 tarihleri arasında Hamas'ın İsrail'e başlattığı roket saldırısı ile başlayıp, geçici ateşkes ve esir takası sürecine kadar olan dönemi ele alınmıştır. Örneklem olarak Amerikan mediasının en popüler ve en çok okunan iki internet gazetesi - The New York Times ve The Wall Street Journal belirlenmiştir. Bu çerçevede, ele alınan gazetelerin çatışmayı nasıl sunduğu ve Amerikan halkına çatışmayı nasıl aktardığı üzerinde durulmaktadır. Yapılan çalışmada medyanın savaş dönemindeki propaganda ve kamuoyu oluşturma faaliyetlerine odaklanılmıştır.

Araştırmanın amacı, ABD'nin önde gelen iki gazetesinin olaya ilişkin nasıl bir gazetecilik durumu sergilediklerini ortaya koymaktır. Çalışmada yöntem olarak eleştirel söylem analizi kullanılmıştır. Aynı zamanda Amerikan gazetelerinin İsrail ve Filistin çatışması hakkındaki raporlarını ve bu raporlamaların Amerikan halkının çatışmayı anlama biçimini incelenmesidir. Bu analizde, gazetelerin başlıkları, kullanılan kavramlar, ülkeler ve liderler hakkındaki ifadeler ve demeçler ele alınacaktır. Bu bilgilerin gazetelerin çatışmayı nasıl sunduğunu ve editoryal politikalarını ortaya çıkarmak için kullanılacaktır. Çalışmanın sonunda elde edilen veriler bulgular kısmına eklenmiştir. Aynı zamanda bulgulardan elde edilen genel bilgiler sonuç kısmında yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İsrail, Filistin, Çatışma, Amerikan Medyası

¹ Öğr. Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu, İngilizce Bölümü, Doktora Öğrencisi, Medya ve Kültürel Çalışmalar suhaynakipoglu@arel.edu.tr

Türk Medyasında Savaş Söyleminin Yansımaları: İran- İsrail Krizi Üzerinden Bir İnceleme

Begüm Aylin ÖNDER¹

Enes DÖNMEZ²

ÖZET

Kamuoyunda geniş kitlelere hitap etme ve bu kitleleri etkisi altına alabilme gücüne sahip olan her türden medya, genellikle olayları ya da konuları ön yargıdan bağımsız, tarafsızlık olmaksızın, medya etiğine bağlı kalarak nesnel gerçeklikle sürdürdüğünü iddia eder. Bu noktada “tarafsızlık” konusu gazeteciliğin ortaya çıkışından günümüze paralel olarak hemen hemen her dönemde tartışmalı bir konu olmuştur. Herhangi bir konudaki bilgi veya haber aktarımı söz konusu olduğunda gazetecinin habere öznel bakış açısını katabileceği ya da kural koyucuların sınırlamalarından etkilenebilme potansiyeline sahip olduğuna ilişkin görüş bu tartışmaların yaşanmasına neden olan etkenlerden sayılabilir. Dahası, gerçekliğin istenildiği ölçüde istenildiği gibi çarpıtılmasında medyanın yadsınamaz propaganda gücü olduğu söylenebilir. Öyle ki, iletişim teknolojilerinin olanakları ile günümüzde her türden medya, bireysel ya da kitlesel yargıların kışkırtılması ve/veya kamuoyu oluşturulmasındaki olağanüstü yeteneğe sahiptir. Nitekim savaş içerikli dilsel ve görüntüsel içerikli tüm haberler ideolojik çıkarlara hizmet edebilecek şekilde rahatlıkla tasarlanabilirken, şiddetin meşrulaştırılmasına ve yaygınlaştırılmasına hizmet edebilmektedir. Bu eksende haber içinde yer alan görüntüsel ve dilsel tüm söylemlerin sahip olduğu ideolojik kodlarının deşifre edilmesi, örtük/gizli anlamların incelenerek çözümlenmesi önem kazanmaktadır.

Bu bağlamda bu çalışma, 1 Nisan 2024 tarihinde İsrail’in İran’ın Şam’daki büyükelçilik yerleşkesindeki konsolosluk binasına düzenlediği hava saldırısı sonucunda toplam yedi kişinin ölümü ile sonuçlanan olaylar neticesinde, İran’ın 14 Nisan 2024 ve Türkiye saatiyle 2.00’da, “Gerçek Vaat” adıyla dünyaya duyurduğu operasyonda birbirinden farklı ideoloji ve yönetim yapılarına sahip olan, Türkiye merkezli televizyon kanallarının ilk üç gün içinde ilgili olayları haber dili içinde nasıl sunduğuna odaklanmaktadır. Bu kapsamda çalışmada Van Dijk haber

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Görsel İletişim ve Tasarım Bölümü, begumaylinonder@arel.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Görsel İletişim ve Tasarım Bölümü, enesdonmez@arel.edu.tr

söylem analizi temel alınarak, İsrail ve İran arasında süregelen operasyon üzerinden Now ve A Haber televizyon kanallarının ana haber bültenleri üzerinden incelenecektir. Çalışma ayrıca bu haberlerde yer yer kullanılan söylem dilinin çerçeveleme mekanizmalarına bağlı olarak nasıl şekillendirildiğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu bağlamda çalışmada, farklı ideoloji ve farklı yönetim anlayışına sahip basın kuruluşlarınca sunulmuş biçimlerinde yaratılan anlam inşasında söylemin ve çerçevelemenin etkinliği üzerine tartışma yaratılması amaçlanmaktadır. Araştırmanın amaçları ve dönem itibariyle önemine binaen çözümleme örneğine uygun ve alan yazına sağlayacağı katkılardan dolayı önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İsrail- İran, Savaş Gazeteciliği, Söylem Analizi, Haber Çerçeveleme, Medya İletişimi, Tarafsızlık, Görsel İletişim, Now TV, A Haber.

Duvar Taraf Tutarsa: Banksy'nin Seçme Duvar Resimleri Üzerinden Siyasi Hicivlerine Bir Bakış

Kerem KESKİN¹

Mehmet Taragay AYÇE²

ÖZET

Yapıların duvarları, özellikle de kamusal alanda görünürlüğe sahiplerse, görsel mesajın iletilmesi açısından oldukça elverişli platformlardır. Kuşkusuz bunun en önemli nedeni; herkesin görebileceği nitelikte bir duvara işlenecek mesajın, çok daha fazla insana ulaşacağı gerçeğidir. Dolayısıyla duvarlar, siyaset ve propaganda yapmak için de ideal alanlar oluşturmaktadırlar. Duvara icra edilen resim ve yazılar şeklinde karşımıza çıkan sokak sanatı grafiti de duvarın sağladığı avantajların kullanılarak politik mesajların aktarılabilirdiği alanlardan biridir. Grafiti, görülmeye başladığı 1960'lı yıllardan beri, (illegal kabul edilse de) şehirleri ve kamusal alanı adeta bir tuval gibi kullanma gücüne sahip olmuştur. Bu türün en önemli temsilcilerinden biri de siyasi içerikli güçlü hicivler veya mesajlar içeren duvar resimleriyle Banksy adlı sokak sanatçısıdır. Banksy, tüm dünyayı ve insanlığı ilgilendiren güncel sorunlar, siyasi meseleler ve krizler için yorum yapmaktan çekinmeyen, otoritelerden korkmayan, asi ve cesur bir sanatçı. Ülkelerin, hükümetlerin, yerel yönetimlerin ve politikacıların yanlış ya da taraflı bulduğu politikalarını sert bir şekilde eleştirmekten de kesinlikle sakınmadığı dikkati çekiyor. Bu araştırma, kendisinin politik sanat anlayışı üzerinden siyasi hicivlerine odaklanan bir deneme olarak hazırlanmıştır. Çalışma Banksy'nin kim olduğu ve neden anonim olmayı seçtiğine değinen bir giriş bölümüyle başlıyor. İkinci bölüm ise sokak sanatı ve grafiti kavramları üzerine bilgi verip Banksy'nin tercih ettiği şablon (stencil) tekniğine değiniyor. Çalışmanın ana bölümü olan üçüncü bölüm ise Banksy'nin sanat anlayışı hakkında bilgi verdikten sonra kendisinin siyasi içerikli on iki duvar resmine odaklanıyor. Banksy'nin anonim kimliği üzerine yaşanan tartışmalar ve siyasi içerikli bazı önemli eserleri üzerinden muhalif/aktivist duruşu üzerine bir değerlendirme yapılması hedeflenmiştir. Çalışmada metodoloji olarak literatür tarama yöntemi tercih edilmiştir. Öncelikli olarak Türkçe kitap, makale ve tezler araştırılmış, ana yayın olarak Hayalperest Yayınevi tarafından 2015 yılında

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Grafik Tasarımı Anasanat Dalı

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Çizgi Film ve Animasyon Bölümü, mehmetayce@arel.edu.tr

çıkartılan Will Ellsworth-Jones tarafından yazılmış “Banksy-Duvarın Ardındaki Adam” kitabı kullanılmıştır. Dijital kaynak olarak internet sitelerinin Banksy ve yapıtları hakkında çıkarmış oldukları içerikler incelenmiştir. Ana dijital kaynak olarak ise www.banksyexplained.com sitesinden faydalanılmıştır.

Banksy'nin bazen sertleşebilen politik söylemleri genellikle destek bulmakla birlikte; bu konuda kendisine şüpheyile yaklaşp söz konusu meseleler üzerinden popülerliğini artırdığını veya dolaylı yoldan kâr ettiğini ortaya atan bir kesimin de bulunduğu biliniyor. Tüm bunlara rağmen Banksy, 1990'larda sıradan bir sokak sanatçısı iken 2010 yılında “Dünyanın En Etkili 100 İsmi” arasında gösterildiği ve İngiltere ile Amerika müzayedelerinin en pahalı sanatçısı haline geldiği kayda değer yükselişini sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sokak Sanatı, Grafiti, Banksy

Basında Uzmanlaşmanın Sonu

Musa ÇELİK¹

ÖZET

Dijital çağda basın üzerine yapılan çalışmalarda gazetecinin ve profesyonel kimliğin, haberlerin iş, esnek istihdam edilen çok vasıflı bir dizi medya çalışanı tarafından devralınmaktadır. 21'inci yüzyılda gazetecilerden, farklı platformlar için çalışması, online bilgi toplaması, çoklu medya profesyonelleri olması ve amatör katkılarla başa çıkmaları beklenmektedir. Haber toplama, üretme ve dağıtma iş modeli hızla değişmiştir. İçerik üretmek yeterli değil bunun yanında moderasyon ve kürasyon, dijital platformlarda çalışırken en az içerik üretme kadar önemli bir unsur haline gelmiştir.

Haber merkezlerinde ucuz içerik üretme baskısı artmaktadır, bu da düşük maliyetli veya hatta ücretsiz içerik üretimine yönelik yeni modellerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Gazeteciler veya makineler tarafından haber bulma ve yeniden yayınlama işlemi olan agregasyon, giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Sözde içerik çiftliklerinde serbest çalışanlar, yarı zamanlı çalışanlar ve amatörler, web aramalarında üst sıralarda yer alması beklenen makaleler üretmektedirler. Düşük ücret modelinin yanı sıra hiç ücret almayan bir model de ortaya çıkmıştır, bu modelde blog yazarları hiçbir karşılık almadan yazılarını yazmaktadır. Huffington Post gibi sitelerde binlerce blog yazarı aslında ücretsiz çalışmaktadır. Diğer web siteleri benzer modelleri kullanmakta, bazen yazarlara sayfa başına alınan tıklama sayısına bağlı olarak sabit bir ücret teklif etmektedir.

Bunun yanında, basındaki değişikliklerin nasıl yorumlanacağı konusunda çok az fikir birliği vardır. Bir yandan, haber işinin gazetecilik mesleğine hiç benzememesi, küçülen dijital haber merkezlerinde eskiden olduğu gibi “mesleksizleşme” veya “uzmanlaşmanın” tahrif edilmesi endişelerine yol açmaktadır. Giderek artan bir şekilde, gazetecilik haber değerleri ve kamu yararı, editoryal kararlar web analitiğine, para kazanmaya dayandığından gündemler bir kenara bırakılmaktadır. Bu gibi durumlar, gazetecilik kariyerinin gerilemesi ve gazetecilik mesleğinin sönümlenmesi ile ilgili endişelere yol açmaktadır. Haber merkezlerinin yukarıdan aşağıya yeniden düzenlenmesine, yönetimin dayattığı iş yoğunlaştırma baskılarına, işten çıkarmalara ve haberlerin ticarileştirilmesine karşı kolektif olarak geri adım atmaktadır. Bu çalışmada neo-liberal ekonominin basın üzerindeki etkisinin betimsel analizi yapılmıştır. Bunun yanı sıra

¹ Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim Bölümü, musacelik@arel.edu.tr

değişimi gazetecilerin nasıl değerlendirdiği konusu yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile “uzmanlaşmanın” deforme edilmesi saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Neo-liberalizm, Gazetecilik, Meslek, Uzmanlaşma.

205 Numaralı Sınıf

10 Mayıs 2024 (10:30 – 12:00)

1. Oturum

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Sibel ÇALIŞKAN ERCAN

Dördüncü Bölüm: Yerel Yönetim Politikaları

- Sosyal Belediyecilik
- Yerel Siyaset
- Yapay Zeka Uygulamaları
- Seçmen Davranışları

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Etkileri: Başarılar ve Zorluklar*

Eda ŞENGÜL¹

Sibel ÇALIŞKAN ERCAN²

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu döneminde "Şehremaneti" olarak adlandırılan ve günümüzdeki belediye kavramını temsil eden kurumlar, kentlerde yaşayan vatandaşların ortak ihtiyaçlarını karşılayan, yerel yönetim faaliyetlerini yürüten ve halkın seçimiyle oluşan yerel yönetim birimleri olarak bilinmektedir. Modernleşme sürecinin başlangıcı olarak kabul edilen Tanzimat döneminde, Batı'daki belediye örgütlenmesinin Osmanlı İmparatorluğu'nda da hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. İstanbul Şehremaneti'nin 16 Ağustos 1854 tarihinde kurulmasıyla birlikte, belediyecilik anlayışı Osmanlı topraklarında da yerleşmiştir. Günümüzde, birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de belediyeler, sosyal politika faaliyetlerinin önemli birer aktörü haline gelmiştir. Bu bağlamda, son yıllarda belediyelerin sosyal politika alanında oynadığı rol giderek artmıştır. Bu süreçte, Yeni Kamu Yönetimi ilkelerine odaklanılarak, sosyal belediyecilik anlayışına daha fazla önem verilmiştir. Devletin sosyal ve ekonomik hayata müdahale ederek sosyal eşitliği sağlama amacını güden Sosyal Devlet anlayışı, sosyal belediyeciliği de öne çıkarmıştır. Bu çalışmada, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamalarının etkileri analiz edilmiş ve bu süreçte karşılaşılan başarılar ile zorluklar ele alınmıştır. Çalışmada, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamalarının etkileri nitel araştırma yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı, bu uygulamaların toplumsal etkisini ve başarılarını incelemek ve gelecekteki politika önerilerine ışık tutmaktır. Araştırmada derinlemesine görüşmeler, odak grupları ve belge incelemesi gibi veri toplama araçları kullanılmıştır. Toplanan veriler, kodlama, tematik analiz ve içerik analizi gibi nitel veri analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmaya 30 mahalle sakini, 10 sivil toplum kuruluşu temsilcisi ve 5 belediye çalışanı katılmıştır.

* Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı, edasengul22@istanbularel.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sibelcaliskan@arel.edu.tr

Araştırmanın bulguları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal belediyecilik uygulamalarının yoksulluk, eğitim ve sağlık gibi alanlarda önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermiş, ayrıca yol yapımı, altyapı projeleri, temizlik hizmetleri, su ve atık yönetimi gibi geleneksel belediyecilik hizmetlerinin yanı sıra, konut, sağlık, eğitim ve çevrenin korunması gibi sosyal belediyecilik faaliyetlerine de dengeli bir şekilde önem verildiği ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Belediye, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Klasik Belediyecilik, Sosyal Belediyecilik, Yerel Yönetimler

Yerel Yönetimler ve Gençlik Politikaları: 2019-2023 Arası İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği

Elif ÜÇERLİ¹

ÖZET

Yerel yönetimler, bölgesel birimlerden sorumlu olan ve bu sorumluluğu yerel halkın katılımıyla yerine getiren idari birimlerdir. Türkiye’de yerel yönetim kapsamına giren yapılar, belediyeler, il özel idaresi ve köylerdir. Yerel yönetimlerin en önemli birimi ise il ve ilçe merkezlerinde yer alması ve köylere göre daha kalabalık ve geniş çeşitlilikte nüfusu barındırması nedeniyle belediyelerdir. Belediyelerin katılıma açık, şeffaf ve hesap verebilir olması beklenen yapısı, il ya da ilçe sakinlerinin yaşadıkları bölgenin yönetiminde söz sahibi olmaları bakımından çok önemlidir. Türkiye’de yerel yönetimlerin geçmişi Osmanlı’ya dayansa da özellikle 2000’lerden itibaren yerel yönetimler önem kazanmış ve belediye politikaları geliştirilmiştir. Belediyeler toplumun farklı kesimlerine karşı sorumluluklarını ayrımcılık gözetmeden yerine getirmekle yükümlüdür. Bu kesimlerden biri de gençliktir. Çocukluktan yetişkinliğe geçiş evresi olarak da tanımlanabilecek gençlik, hem toplumun en dinamik kesimini oluşturması hem de “geleceğin yurttaşlarını” oluşturması bakımından önemli bir sosyal kategoridir. Yerel yönetimler, gençlerin sosyal ve siyasal hayata katılımlarının yanı sıra eğitim imkânları ve kişisel gelişimlerine katkı noktasında da elverişli imkânlarla sahiptir.

Türkiye’de siyasal aktörlerin gençlik politikalarına önem verdiği ve gençleri kazanmaya çalıştığı görülmektedir. Öyle ki 2019 yılında Cumhuriyet Halk Partisi’nden İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adaylığına seçilen ve seçimleri kazanan Ekrem İmamoğlu’nun kampanya sürecinde en çok öne çıkan söylemlerinden biri “Gençliğimiz Var” olmuştur. Gençleri seçim kampanyasının merkezine koyan İmamoğlu, İstanbul’u “Gençliğin Kenti” olarak tanımlamaktadır ve pek çok vaatle bulunmaktadır. Bu politika kapsamında gençlik ofisleri, eğitim bursları ve öğrenci yurtları gibi pek çok sosyal faaliyet ve proje hayata geçirilmiş, İPA Gönüllü Programı ve İstanbul Kent Konseyi Gençlik Meclisi ve İstanbul Belediye Meclis Simülasyonu gibi çalışmalar ile gençlerin yerel yönetimlere katılımının artırılması hedeflenmiştir. Belediyede çalışan genç personel sayısında da belirgin artış görülmektedir. Bunların, gençliğin dezavantajlı kesimleri açısından ne kadar erişilebilir olduğu, ayrımcılık gözetmeden eşit uygulanıp uygulanmadığı da araştırılması gereken bir diğer konudur. Bu

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, elifucerli@arel.edu.tr

Çalışmada da 2019 yerel seçimleri sonrasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin gençlik politikaları yaşanan siyasal değişim bağlamında ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Belediye, gençlik, gençlik politikaları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, yerel yönetim

Yerel Yönetimlerde Yapay Zekâ Uygulamaları: Fırsatlar, Zorluklar ve Gelecek Perspektifleri

Sibel ÇALIŞKAN ERCAN¹

ÖZET

Yapay zekâ, son on yılda teknoloji dünyasında devrim yaratmış ve iş süreçlerinin neredeyse her alanında dönüştürücü bir etki yaratmıştır. Özellikle, büyük veri, otomatik öğrenme ve yapay sinir ağları gibi ileri teknolojiler, yapay zekânın hızla evrim geçirmesine ve çeşitli sektörlerde yenilikçi uygulamaların önünü açmasına olanak tanımıştır. Bu teknolojik ilerleme, yerel yönetimlerde de hissedilmiş ve yapay zekâ, kentlerin yönetimine, yerel hizmetlerin sunumuna ve politika yapısına derinlemesine katkılar sağlamıştır. Bu çalışma, yapay zekâ teknolojilerinin yerel yönetimlere nasıl entegre edildiğini, bu süreçte ortaya çıkan fırsatları, karşılaşılan zorlukları ve uygulanan yönetim stratejilerini kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Araştırmanın temel amacı, yapay zekânın yerel yönetimlerdeki uygulamalarının etkilerini derinlemesine analiz etmek ve gelecekteki uygulamalar için politika önerileri sunmaktır. Yapay zekânın yerel yönetimlerde sunduğu büyük fırsatlar ve karşılaşılan zorluklar, bu teknolojinin kapsamlı bir şekilde incelenmesini zorunlu kılmaktadır. Yapay zekâ, veri tabanlı karar alma süreçlerini iyileştirme, hizmet kalitesini artırma ve vatandaşların katılımını güçlendirme gibi kritik alanlarda önemli iyileştirmeler sunarken, aynı zamanda etik meseleler, veri güvenliği ve algoritmik önyargı gibi ciddi zorlukları da beraberinde getirmektedir. İşte bu nedenlerle, yapay zekânın yerel yönetimlere nasıl entegre edilebileceği, bu süreçte nasıl bir yönetim stratejisi izlenebileceği ve karşılaşılan zorlukların nasıl üstesinden gelinebileceği konusunda derinlemesine bir analiz yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmada, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak, derinlemesine görüşmeler ve belge analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları arasında yerel yönetim yetkilileri, teknoloji uzmanları ve vatandaşlar yer almaktadır. Elde edilen veriler, tematik analiz teknikleri ile işlenmiş ve yapay zekânın yerel yönetimlerdeki uygulamalarının toplumsal ve yönetsel etkileri değerlendirilmiştir. Bulgular, yapay zekâ uygulamalarının kamu hizmetlerini nasıl dönüştürdüğünü, veriye dayalı karar alma süreçlerinde nasıl bir iyileşme sağladığını ve bu süreçte karşılaşılan etik ve yönetsel zorlukları ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma,

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sibelcaliskan@arel.edu.tr

yapay zekâ teknolojilerinin yerel yönetimlere etkili bir şekilde nasıl entegre edilebileceği ve bu sürecin yönetilmesi için gerekli stratejiler hakkında bilgiler sunarak, yerel yönetimlerin bu yeni teknolojik çağda nasıl daha iyi hizmet verebileceğine ilişkin öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akıllı Şehirler, Belediye, Hizmet İyileştirme, Vatandaş Katılımı, Veri Tabanlı Karar Alma, Yapay Zekâ, Yerel Yönetimler.

2004-2024 Yılları Arası Yerel Seçimlerde Seçmen Davranışına Etki Eden Faktörler

Ali Haydar YAĞMUR¹
Volkan TATAR²

ÖZET

Çalışma, son beş yerel seçimi çok yönlü inceleyerek, seçmen davranışlarının araştırılması amacıyla düzenlenmiştir. Seçmen davranışını en çok etkileyen sebepler tespit edilip, tümevarım yoluyla analiz edilmiştir. Seçmenlerin yerel seçimlerdeki tercihleri siyasi adayların etnik kökenleri, cinsiyeti, yaşı, olumlu yaklaşımları, sosyal medya mesajlarına yönelik algılamalarının oy verme davranışına etkisinin olduğu görülmüştür. Özellikle Türk siyasi hayatının 10 yıllık bir bölümüne tekabül eden bu çalışmada siyasal kampanyalar, vaatler, yerel seçimlerde oy verme davranışını etkileyen faktörler toplumsal değer ve ihtiyaçlar zemini temel alınarak incelenmiştir. Türk seçmenin temelde muhafazakâr bir seçmen olduğu ve siyasi parti tercihinde de ağırlıklı sağ partilere oy verdiği bilinmektedir. Siyasal İslam olarak da nitelendirebileceğimiz bu tutumda muhafazakar, milliyetçi merkez sağ konsolide eden parti doğal olarak öne geçmektedir. 2023 Genel Seçimleri, milliyetçiliğin yükseldiği bir seçim olmuştur. Ama bir yıl sonra gerçekleşen yerel seçimlerde, milliyetçi seçmenin ekonomik ve göçmen sorunları nedeniyle farklı siyasi partilere yöneldiği veya sandığa gitmediği görülmüştür. Cumhuriyet Halk Partisi 1977'den sonra ilk defa birinci parti olmuş ve yerelde iktidar konumuna gelmiştir. Adalet ve Kalkınma Partisi ise tarihinde ilk kez ikinci parti konumuna gelmiştir. Yeniden Refah'ın milli görüşü %6.19 oyla üçüncü parti konumuna gelmiş ve seçim barajını geçmeye çok yaklaşmıştır. Yeniden Refah Partisi, Necmettin Erbakan'ın oğlu Fatih Erbakan tarafından 2018'de kurulmuştur. Yeniden Refah Partisi'nin, kendisinden kısa süre sonra kurulan olan DEVA ve Gelecek Partisi kadar görünürlüğü olmamıştır. Yıllar içinde Yeniden Refah Partisi'nin LGBT'ye karşı çıkması, pandemi dönemini eleştirmesi, nafaka hakkının sınırlandırılması, 1994 belediyeçilik ruhunu tekrardan gösterilmesi ile çıktığı yolda, yeni aşırı sağın odak noktası haline gelmeye başlamıştır. Yerlilik, millilik ve aile kavramlarını seçim kampanyalarında kullanmıştır. Ayrıca Yeniden Refah Partisi'nin Adalet ve Kalkınma

¹ Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, aliyagmur20@istanbularel.edu.tr

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, volkantatar@arel.edu.tr

Partisi'nden önemli bir oy alması, Cumhuriyet Halk Partisi'nin işine yaramış, Adalet ve Kalkınma Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin yakın olduğu bazı seçim bölgelerinde Adalet ve Kalkınma Partisi'nin kaybetmesine neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Muhafazakâr Seçmen, Seçmen Davranışı, Siyasal Kampanya, Milliyetçilik, Siyasal Katılım.

Türkiye’de Yeşil Siyasetin Gelişimi ve 2024 Yerel Seçimlerine Etkisi

Hamza ATEŞ¹

Handan DİNÇ GÜZEL²

ÖZET

Sanayi Devrimi sonrası dünya genelinde artan çevre sorunları canlı varlığını tehdit edecek boyuta ulaşmaya başlayınca çevreci anlayış gün yüzüne çıkmıştır. İçinde yaşadığımız ekosistemin her parçası canlı yaşamı için hayati derecede önemlidir. Bu sistemin giderek bozulmaya başlaması ve en önemlisi de sistemin parçası olan insanların bunda büyük payının olması, çareyi insanların öncülüğünde ortaya çıkan çevreci hareketlerde aramaya yöneltmiştir.

Çevre sorunlarının bölgesel olmayıp tüm insanlığı ilgilendiren bir sorun olduğu düşüncesi 1970’li yıllardan sonra dünyada kabul görmüştür. Böylelikle çevreci hareketin siyasete girmesiyle de yeşil siyaset ortaya çıkmıştır. Türkiye’de de bu yıllar yeşil direniş hareketlerinin uyanışına sahne olmuştur. Dünyada 1970’li ve 1980’li yıllar siyasi rüzgârın etkisiyle yeşil düşüncenin yeni toplumsal hareketleri ile şekillenmesine ve yeşil düşüncesinin siyasi ideoloji olarak temellenmesine etki etmiştir. Ekonomik ve siyasal koşulların da etkisiyle Yeşil hareketlerin toplumsal anlamda varlık kazanması 1980’li yıllarda gerçekleşmiştir. Dünya siyasetinde yeşil partilerin kurulması da Türkiye’de de yeşil hareketin siyasi temsil kazanmasında örnek oluşturmuştur.

Türkiye’de çevre hareketlerine yönelik yerelde ve ulusal ölçekte direnişlerin artmasıyla, sivil toplum örgütlerinin mücadelelerinin de siyasi ve hukuki alanda sonuç vermesiyle Yeşil hareket siyasi yaşamda daha belirgin hale gelmeye başlamıştır. Bu çalışmada Türkiye’de yeşil siyasetin gelişimi ele alınırken günümüzde farklı bölgesel hareketlerin ülkede tek bir amaç için; içinde buldukları doğayı, doğal yaşam alanlarını korumak için verdikleri mücadelelerin giderek büyümesi ve bunun etkisi incelenecektir.

Türkiye’de Yeşil parti deneyimi siyasi yaşama etki edecek kadar bir başarı yakalamamış olsa da yıllar itibariyle dünyanın ve Türkiye’nin karşı karşıya kaldığı çevre sorunlarının artması ve vatandaşların da duyarlı hale gelmesiyle yeşil politikalar siyasi partilerin daha çok gündeme aldığı konular haline gelmiştir. Bu nedenle 2024 yerel seçimleri öncesi çevreci hareketlerin büyük ses getirmesi ve bazı bölgelerde bunun seçim sonuçlarına etkisi bizi bu çalışmaya

¹ Prof. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ates.hamza@gmail.com

² Doktora Öğrencisi, İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, handandinc@gmail.com

yönelten nedenler arasındadır. Çalışmada, 31 Mart 2024 yerel seçimlerinde yerelde en çok temsil hakkı kazanan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Yeniden Refah Partisi (YRP), Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM) ve Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olmak üzere beş partinin seçim çalışmaları içerik analizi ile ele alınarak, yeşil politikalara yönelik vaatlerine bakılacaktır. Çalışma, yerel seçimlerde çevreci hareketlerin temsildeki etkisini örneklerle birlikte ele alarak bu alandaki değişimi göstermeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Siyaset, Çevre, Seçim, Yeşil Hareket

Birinci Salon (205 Numaralı Sınıf)

10 Mayıs 2024 (13:00 – 14:00)

2. Oturum

Oturum Başkanı: Dr. Öğr. Üyesi Levent UZUNÇIBUK

Beşinci Bölüm: Kent ve Çevre Politikaları

- Kooperatifçilik
- Afet ve Risk Yönetimi
- Sürdürülebilir Gelişme
- Bölgesel Kalkınma

Kooperatifçiliğin Gelişmesinde Uluslararası Örgütlerin Konumu

Eray KARA¹

ÖZET

Kooperatifçilik, ekonomik ve toplumsal kalkınmanın gerçekleştirilebilmesi için hayati öneme sahiptir. Bu çalışmanın amacı; iki yüzyıla dayanan tarihi ile kooperatifçiliğin gelişme sürecinde uluslararası örgütlerin oynadığı rollerin değerlendirilmesi ve ülkelerin bu konuda atması gereken adımlara ilişkin çözüm önerilerinde bulunulmasıdır. Kooperatiflerin birlikte hareket edebilmelerine ilişkin fikirlerin gelişmesinde Uluslararası Kooperatifler Birliği (ICA), Birleşmiş Milletler (BM) ve Avrupa Birliği'nin (AB) etkilerinin değerlendirilmesi çalışmanın temel kapsamıdır.

Bu anlamda incelenen ilk örgüt olan ICA, kooperatiflerin üst kuruluşu olarak erken bir dönemde ortaya çıkmış ve temel ilkelerin geliştirilmesi, bölgesel birliklerin kurulması, ülkelerde kooperatifçiliğin yaygınlaşması ve veri analizinin yapılması gibi pek çok konuda görev alan merkez bir örgüttür. BM ise hem Genel Kurul ve Genel Sekreterlik düzeyinde almış olduğu kararlar ile hem de Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Kooperatiflerin Özendirilmesi ve Geliştirilmesi Komitesi (COPAC) başta olmak üzere pek çok uzman birimiyle çalışmalar yapmaktadır. AB ise; çevre politikaları, iklim krizi ile mücadele ve yerelleşme gibi konulardaki başarısını, kooperatifçilik meselesinde de göstermekte ve geliştirdiği politikalar ile Birliğe üye ülkeler başta olmak üzere, aday ülkeleri ve hatta tüm dünyayı etkilemektedir.

Temel yöntem olarak ikincil verilerin ve önceden yapılmış olan araştırmaların analiz edildiği çalışmada; yoksullukla mücadele, istihdam, toplumsal entegrasyonun sağlanması, toplumsal cinsiyet eşitliği, yenilenebilir enerji, konut ve barınma, balıkçılık, ormancılık gibi pek çok alanda kooperatiflerin önemli roller üstlendiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra çeşitli veriler ışığında, kooperatiflerin ekonomik gücü ile ülkelerin kalkınma düzeyleri arasında somut bir ilişkinin de olduğu görülmüştür. Sonuç olarak; tüm dünya ülkeleri ile birlikte Türkiye'nin de toplumsal kalkınma sürecinde, önceliklendirilmesi gereken konuların başında kooperatifçiliğin geliştirilmesi gelmektedir. Bu konuda Türkiye'deki en önemli engel ise

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, eraykara@arel.edu.tr

merkezi otoritenin baskın şekilde müdahalelerde bulunmasıdır. Kooperatifçiliğin özüne aykırı olan bu durumun çözülmesi ve merkezi hükümetin kooperatiflere sadece mali ve teknik konularda destek sağlayan bir konuma gelmesi elzemdir. Ancak bu şekilde, kolektif bir yaşam içerisinde dayanışma güdüsü ile hareket eden bir toplumsal yapı kurulabilir.

Anahtar Kelimeler: Kooperatifçilik, Uluslararası Örgütler, Uluslararası Kooperatifler Birliği, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği

Afet ve Risk Yönetimi Sisteminde Yerel Yönetimler

Levent UZUNÇIBUK¹

ÖZET

Dünyamız geçmiş yıllarda yaşanan her türlü afetler ile karşılaştığı gibi günümüzde ve gelecekte de hem doğal hem de insan kaynaklı ani ve yavaş gelişen her türlü afetlerle karşı karşıya kalacaktır. Geçmişte, günümüzde ve gelecekte olmuş ve olabilecek afetler sadece can ve mal kayıplarını değil, ekonomik, sosyal ve kültürel kayıpları da beraberinde getirmiş ve getirecektir. Söz konusu afetler karşısında can kayıplarının ve zararların minimum seviyede olabilmesi amacıyla sürdürülebilir ve canlı bir Afet ve Risk Yönetimi sisteminde yerel yönetimlerin yeri önem kazanmakta ve merkezi yönetim ile birlikte bir bütünlük içinde hareket etmesi önem kazanmaktadır. Bununla birlikte Afet ve Risk Yönetimi Sisteminin başarılı olabilmesi toplumun her bireyinin katılımına bağlı olduğunu unutmamak gerekir. Bu durumda yerel yönetimleri ön plana çıkarmaktadır. Bu kapsamda yerel yönetimlerin Afet ve Risk Yönetimi Sistemine sağlayabileceği faydaları ve önemi ortaya koyabilmek adına son zamanlarda ağırlıklı olarak yaşadığımız depremler de ülkemiz ve diğer ülkelerde sürdürülen afet ve risk yönetimi çalışmalarındaki yerel yönetim seviyesindeki yapılanmalar ile teknolojik gelişmeler kapsamındaki çalışmalar göz önüne alınarak değerlendirilmiştir. Yerel yönetimlerinde gerçekleştirdiği kamu hizmetleri karşısındaki görevlerin çokluğu bazı afetlerle ilgili çalışmaların gözden kaçmasına ya da ihmal edilmesine neden olabilir. Günün özelliklerine göre bazı çalışmalar öncelik alır dolayısıyla her zaman diri olması gereken Afet ve Risk Yönetimi Sistemi sekteye uğrayabilir. Bu nedenle bazı çalışmaların yerel yönetimlerin eşgüdümünde yerelde mahalle ölçeğinde yapılmasını gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede oluşturulması öngörülen Mahalle Afet Yönetim Örgütünün sağlayabileceği faydaları ve önemi ortaya koyabilmek adına son zamanlarda ağırlıklı olarak yaşadığımız depremler de ülkemiz ve diğer ülkelerde sürdürülen afet ve risk yönetimi çalışmalarındaki yerel yönetimlerin mahalle seviyesindeki yapılanmaları ile teknolojik gelişmeler de göz önüne alınarak incelenmiştir. Bu çalışmada; dünyada meydana gelen doğal ve insan kaynaklı afetlere yönelik ülkelerin afet ve risk yönetimleri ile ilgili uygulamalara doğrudan birincil kaynaklara erişilememesi nedeniyle, çalışma metodolojisinin de önemli olan kaynak taraması internet üzerinden yapılmıştır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, luzuncibuk@arel.edu.tr

Aynı zamanda, ülkemizde afetlere yönelik mevcut örgütsel ve yasal düzenlemeler ile afet ve risk yönetimi sisteminin olumlu ve olumsuz yönleri incelenerek, ülkemiz afet ve risk yönetim sistemimizde ağırlık kazanan depremlerin yanı sıra yakın gelecekte kendini ön plana çıkaracak küresel ısınma ve iklim değişikliği ile de mücadelede büyük yarar sağlayacağı ön görülen Mahalle Afet Yönetimi Örgütünün önemine dikkat çekilmiştir.

Anahtar Kelimeler; Afet ve Risk Yönetimi, Yerel Yönetimler, Mahalle Afet Yönetimi, Depremler, Küresel Isınma, İklim Değişikliği, Karbon Ayak İzi

Öncelikli Mikrokirleticilerin Gideriminde Yeni Yaklaşımlar

Gülşah GÜNEL¹

ÖZET

Yeni ortaya çıkan kirleticiler olarak adlandırılan öncelikli mikrokirleticiler kirleticiler, (Emerging Micropollutants/EMP's) çevreye salınan çeşitli kimyasal bileşikleri tanımlamaktadır. Tıbbi ilaçlar ve kişisel bakım ürünleri olmak üzere steroid hormonlar, endüstriyel kimyasallar, böcek ilaçları ve poliaromatik hidrokarbonlardan kaynaklanırlar. Mikrokirleticiler, biyobirikim, kalıcılık (biyolojik parçalanmaya dirençlilik), toksisite, endokrin bozucu özellikleri ve biyota üzerindeki ekolojik riskleri nedeniyle küresel bir çevre sorunu haline gelmiştir. Mikrokirleticilerin bilinen olumsuz etkilerinin yanı sıra, canlı organizmalar üzerindeki etkileri hala araştırılmaktadır. Enfeksiyonları önlemek amacı ile insanlarda, hayvanlarda ise büyüme destekleyici olarak antimikrobiyal ajanlar sıklıkla kullanılmaktadır. Antibiyotikler, hücre yıkımı ya da büyümenin engellenmesi yolu ile bakteriyel çoğalmayı engellemek için dünyaca yaygın olarak tüketilen aktif farmasötik bileşiklerin bir sınıfıdır. Yapılan çalışmalar, antimikrobiyallerin birçoğunun terapötik kullanım sırasında tamamen metabolize edilmediğini ve aktif maddeler olarak kanalizasyon suyuna atıldığını, bunun sonucunda çeşitli kentsel atık su arıtma tesislerinde yaygın olarak tespit edilen birden fazla antibiyotik sınıfının varlığını ortaya çıkarmıştır. Sonuç olarak, bu bileşiklerin giderilmesi hem çevresel ekosistemin hem de insan sağlığının korunması açısından büyük önem taşımaktadır. Yeraltı ve yüzey sularındaki konsantrasyonları içme suyuna göre oldukça yüksektir. Mikro kirleticilerin düşük konsantrasyonu ve çeşitliliği, arıtma süreçleri sırasında tespit ve analiz prosedürlerini zorlaştırmaktadır. Ayrıca, mikro kirleticilerin atıksu arıtma tesislerine sürekli olarak girmesi ve birçok mikro kirleticinin kararlı yapısı, ortaya çıkan bu bileşiklerin yeterince giderilmesini zorlaştırmaktadır. İleri Oksidasyon prosesleri, koagülasyon-filtrasyon, aktif karbon adsorpsiyon (toz aktif karbon ve granül aktif karbon), membran prosesleri ve membran biyoreaktör gibi birçok ileri arıtma yöntemi mikrokirleticilerin giderilmesi açısından araştırılmaktadır. Son yıllarda, mikrokirleticilerin biyolojik olarak parçalanmasında enzimatik aktivitenin etkisinin ortaya konulması ve uygulanmaya başlanması için yenilikçi yöntemler araştırılma aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: Çevre Kirliliği, Mikro Kirleticiler, Atık Su Arıtımı

¹ Yüksek Lisans Mezunu, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, gulsahgunel@hotmail.com

Sürdürülebilir Çevre Açısından Karbon Önleme Faaliyetlerinin Maliyetlerinin İncelenmesi Tekstil Fabrikası Örneği*

Sevda KIRMIZIOĞLU¹

İsmail Melih BAŞ²

ÖZET

Sanayi devriminden günümüze, küreselleşmeyle birlikte hızla gelişim gösteren sanayi ve ticaret daha fazla doğal kaynak ve enerji ihtiyacını beraberinde getirmiştir. Ekonomik ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle artan insan ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla işletmeler, daha fazla doğal kaynak tüketmekte ve çevreye bağımlı hale gelmektedir. Çalışma bugün küresel anlamda önemli hale gelen çevresel sürdürülebilirlik kapsamında ele alınan karbon ayak izi kavramı, sera gazlarının salınımının takibi ve hesaplanması, karbon maliyetlerinin incelenmesi, kuruluşların çevresel sürdürülebilirlik politikası nedeniyle çevreye verdikleri tahribatı tolere etmek adına uyguladıkları karbon projeleri ve sertifikalarının incelenmesi konularını içermektedir. Çalışmada ayrıca bu konuları içine alacak biçimde bir işletme uygulaması da bulunmaktadır. Her geçen yıl artan üretim ve tüketim ihtiyacı atmosfere daha fazla sera gazı salınmasına neden olmaktadır. Atmosferde biriken sera gazları küresel ısınmanın ana nedeni iken insanlık bunun direkt etkisini değişen iklim, kuralık ya da orantısız yağışlarla net bir şekilde hissetmektedir. Çalışmada çevreye direkt etkisi olan işletmelerin çevresel sürdürülebilirlik çerçevesinde üretim ve yönetim politikalarına dâhil ettikleri karbon önleme maliyetlerinin belirlenmesi için üretim esnasında atmosfere salınan sera gazı birim miktarının tespit edilerek hesaplanıp raporlanması konularında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Küresel ve ulusal anlamda alınan önlemler ve yaptırımların işletmelerin sebep oldukları sera gazı salınımlarını belirlenen birim miktarını aşmaları halinde ne gibi maliyetlere katlanacakları hakkında da bilgi vermeye çalışılmıştır. Çalışmada, sosyal bilimlerde teorik araştırmalarda sıklıkla kullanılan nitel araştırma yöntemlerinden “Literatür taraması yöntemi” kullanılmıştır. Ayrıca çalışmanın uygulama kısmında üretim sektöründe faaliyet gösteren bir tekstil fabrikasının çevresel sürdürülebilirlik maliyetleri incelenerek bir alan araştırma yöntemi olan “örnek olay incelemesi” yapılmıştır. İlk olarak fabrikanın genel bilgileri araştırılmıştır. Daha sonra karbon önleme ve azaltımı için yatırım harcamalarına yönelik araştırmalar yapılmıştır.

* Bu çalışma Sevda Kırmızıoğlu'nun Arel Üniversitesi'nde yapmakta olduğu Sürdürülebilir Çevre Açısından Karbon Önleme Faaliyetlerinin Maliyetlerinin İncelenmesi Tekstil Fabrikası Örneği isimli Yüksek Lisans çalışmasından üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Muhasebe-Denetim Bölümü, sevdabagryanova@gmail.com

² Prof. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, melihbas@arel.edu.tr

Yapılan harcamalar detaylı şekilde incelenerek tüm yönleriyle muhasebe kayıtları dâhil irdelenmiştir. Bu kapsamda fabrikanın üretim faaliyetiyle ilgili hangi aşamalarda karbon salınımına neden olduğu ve bu salınımlarla ilgili ne tür azaltıcı önlemler alındığı yatırım öncesi ve sonrası olarak şirketin çevre etki değerlendirme raporundan yararlanarak açıklanmıştır. Şirketin hali hazırda emisyon azaltma hedefleri bulunmaktadır. Karbon ayak izi hesaplama sonucunda 2022 yılı için karbon ayak izi 14.048,14 tCO₂e iken 2023 yılı hesaplamalarına göre 13.783,46 tCO₂e sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küresel Isınma, Sera Gazı, Üretim

Avrupa Yeşil Mutabakat Dönüşümü Kapsamında Sürdürülebilir Enerjide, Blockchain Teknolojilerinden Yararlanma Potansiyeli

Ahmet UÇAKTÜRK¹

ÖZET

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Avrupa Birliği'nin iklim değişikliği ve çevresel bozulma ile mücadele etmek amacıyla ortaya koyduğu kapsamlı bir politika ve eylem planıdır. Mutabakat; 2050 yılına kadar Avrupa'yı iklim açısından nötr ilke kıta haline getirmeyi, ekonomiyi canlandırmayı, insanların sağlığını ve yaşam kalitesini iyileştirmeyi, doğayı önemsemeyi ve etnik köken, ekonomik statü, cinsiyet ve yaş ayrımı olmadan iklim krizinden etkilenen herkes için iklim krizinin etkilerini azaltmayı amaçlıyor.

Blockchain platformunun ilgili devletler tarafından sürdürülebilir enerjide kullanılmasının, platform dışarıdan müdahale edilememesi sistemde kayıtlı bütün kişi, kuruluş ve verilerinin devletle paylaşılan kısmının doğru, şeffaf ve denetlenebilir olmasını mümkün kılmaktadır. Devletler açısından ise vatandaşlarına karşı şeffaflık, örneğin; alınan vergilerin hangi kalemlere harcandığının paylaşılabilmesine olanak sağlar. Ek olarak devletlerin denetim maliyetlerini düşürür.

Bu çalışmanın amacı, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında sürdürülebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırmak ve çevresel etkileri azaltmak için blockchain teknolojilerinin nasıl kullanılabileceğini incelemektir. Çalışma, enerji sektöründeki dönüşümün hızlandırılması ve enerji verimliliğinin artırılması amacıyla blockchain tabanlı çözümlerin potansiyelini vurgulamaktadır. Çalışmanın kapsamı ise, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın enerji dönüşümü hedefleri, blockchain teknolojisinin enerji sektöründe kullanım alanları, akıllı sözleşmeler ve enerji veri yönetimi, Enerji üretiminde güvenilirlik ve şeffaflık sağlama potansiyelidir. Çalışma yöntem olarak, literatür taraması ve analitik bir yaklaşım kullanarak Avrupa Yeşil Mutabakatı hedefleri ile blockchain teknolojisinin yenilenebilir ve sürdürülebilir enerji sektöründeki uygulamalarını karşılaştırmaktadır.

Sonuç olarak; Blockchain teknolojisi, yenilenebilir ve sürdürülebilir enerji üretiminde veri güvenliği, izlenebilirlik ve otomasyon sağlama konusunda büyük potansiyele sahiptir. Akıllı

¹ Öğretim Görevlisi, Kocaeli Üniversitesi, Muhasebe ve Vergi Bölümü, ahmet.ucakturk@kocaeli.edu.

sözleşmeler ve dağıtık defter teknolojisi, enerji tedarik zincirinin optimize edilmesine ve sürdürülebilir enerji kaynaklarının daha etkin kullanılmasına katkı sağlayabilir.

Anahtar Sözcükler: Yeşil Mutabakat, Sürdürülebilir Enerji, Blockchain, Akıllı Sözleşmeler, Veri Güvenliği, Devletlerin Uygulamaları

Etüböl- Ekolojik Tarımsal Üretim Destekli Bölgesel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü

Ahmet Baybars GÖĞEZ¹

ÖZET

Yerel yönetimler, Anayasamıza göre devlet organizasyonunda mahalli müşterek ihtiyacı karşılayıp, yerinden yönetim kamu tüzel kişileridir. Yetki genişliği sistemi ve diğer yerel kuruluşlarla birlikte devlet aygıtının kılcal damarlarıdır. Yurttaşlık bilincinin gelişimine katkılarıyla, Yerelde/ Bölgesel kalkınmada sorumluluklar üstlenebilirler. “Yerelde kalkınma” ve istihdamı artırmak için STK’lar, sanayi siteleri, kooperatifler, birlikler ve köylerle ortak projeler yürütüp alt yapı yatırımları yapabilirler. Belediye mücavir sınırlarındaki Kentsel tarım ile köylerdeki Kırsal tarım birlikte ele alınarak, “Etüböl” hedefine ulaşılması hedeflenmektedir. Bildiride kavramların içi doldurularak, karmaşa yaşanan tarifler, daha net ve kolay anlaşılabilir hale getirilecektir.

İstanbul Avrupa yakası kent çeperi Silivri, Çatalca ve kuzey ormanları, Anadolu yakası Şile, Ağva, Yalova Termal- Armutlu- Çınarcık gibi kara ve denizden merkez ilçelere 1-2 saat uzaklıktaki, doğal olarak karbon nötr seviyesine yakın bölgeler kabul edilmektedir. Kısaca; Adana, Mersin ve Antalya’dan taşınan sebze ve meyvelerin bu kent çeperlerinde üretilmesi düşünülmektedir. Ekolojik Tarımsal Üretim potansiyeline sahip kent çeperlerinde Kentsel tarımla gerçekleştirilecek temel gıda ürünlerinin, “Seradan/ Tarladan tezgâha veya sofraya” tüketim zincirinin kurulması hedeflenmektedir. Kamu kurumları ve yerel inisiyatifler ile nüfus-sanayi yoğun şehirlerin kent çeperi olarak belirlenen il/ ilçe/ belde ve köylerinin; Stratejik Vizyon, Yatırım ve Gelişim alanları belirlenecektir. Topraklı ve topraksız tarım, turizm- sağlık- kültür- günübirlik konaklama vb. alanlar, il- ilçe imar planları revize edilip onaylanarak, yatırım iklimine uygun hale getirilerek planlı alanlar kazandırılacaktır.

Yatırımcılara, ölçek ekonomisine uygun ihracat hedefli, Tekno tarım (Hidroponic, Aquaponic, dikey ve topraksız tarım) ile jeotermal ısıtmalı sera, sağlık merkezi, deniz ürünleri, turizm yatırım ve üretimine uygun imarlı yerler ile jeotermal tahsisleri yapılacaktır. Bölgenin gençleri ve kadınlarına sertifikalı eğitimler verilecektir. AB yeşil mutabakatına uygun olarak, İhracat

¹ İktisatçı, Araştırmacı Yazar, abgrisk@gmail.com,

hedefli ekolojik tarımsal üretimde karbon emisyonu yüksek bölgelerin çeperlerindeki tarım alanları tercih nedenidir.

Sera gazı emisyonu yüksek, yoğun nüfus ve bacalı sanayi olan kentlerin güvenli gıda ihtiyaçları, en yakın kent çeperlerinde, yerinde üret ve tüket sistemiyle karşılanmalıdır. Böylece azalan lojistik maliyetler, fiyatlar genel seviyesinin düşmesine ve karbon emisyonunun azalmasına pozitif katkıda bulunulabilir. Bursa, İstanbul vb büyükşehirlerin bahçe, park, hobi bahçeleri ile teraslarında yapılan kentsel tarım, kentlilerin ihtiyacını karşılayabilecek güvenli ve yeterli gıdaya ulaşmada yeterli değildir.

Anahtar Kelimeler: Kentköy, Kentsel Tarım, Ekolojik, Sürdürülebilir Tarım, Bölgesel Kalkınma, Yerelde Kalkınma, Kırsal Tarım

Birinci Salon (205 Numaralı Sınıf)

10 Mayıs 2024 (15:00 – 16:30)

3. Oturum

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Aşlı KELKİTLİ

Altıncı Bölüm: Avrupa Birliği Çalışmaları

- AB güvenlik politikası
- AB-Türkiye ilişkileri
- Avrupa bütünleşmesi
- AB genişleme politikası

Avrupa Birliği Ve Türkiye Sağlık Politikaları

Öner ÇETİN¹

Volkan TATAR²

ÖZET

Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye’de COVID-19 pandemisine karşı ortaya konulan sağlık politikalarını, yapısal olarak incelemek ve halk sağlığı alanındaki hem zorlukları hem de başarıları vurgulayan karşılaştırmalı bir analiz sunmak, sağlık politikalarını ortaya koymak için gereklidir. COVID-19 salgını, küresel sağlığın birbirine bağlı olduğunu ve sağlık politikalarında uluslararası işbirliğine olan ihtiyacın altını çizmiştir. COVID-19 salgını, halk sağlığıyla ilgili acil durumlara dayanabilecek, nitelikte sağlık sistemlerine gereksinim olduğunu ortaya çıkarmıştır. Gelecekte sağlık stratejileri ve programları belirlenirken pandemi tecrübesi mutlak yön verici olacaktır. Bu bağlamda pandemiye karşı alınan önlemler, sağlık hizmetlerinin sunumu ve sağlık çalışanlarının sayısı gibi temel alanlara odaklanan çok boyutlu bir yaklaşımı benimsemektedir. Bu çalışma, halk sağlığı ve politika analizinden elde edilen teorik çerçeveleri entegre ederek sağlık politikalarının şekillendiği mekanizmalara ve bunların toplum sağlığı göstergeleri ve sağlık sistemlerinin verimliliği üzerindeki etkilerine ışık tutmaktadır. Genel olarak elde edilen bilgiler, AB ve Türkiye halkları arasında acil durumlarda, olağanüstü hallerde, ortak hedefleri paylaşıırken sağlık politikalarının yaklaşımları ve etkililiği konusunda önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede AB’nin işbirliğine, yenilikçiliğe ve sürdürülebilirliğe güçlü bir vurgu ile ilişkilendirilen yapılandırılmış sağlık politikası çerçevesi, Türkiye’nin daha merkezi ve gelişen sağlık politikası ortamıyla çelişmektedir. Bu farklılıklara rağmen her iki kuruluş da yaşlanan nüfus, artan sağlık hizmetleri maliyetleri ve sağlık hizmetlerinde teknolojik entegrasyon ihtiyacı gibi ortak zorluklarla karşı karşıyadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Sağlık, Türkiye, Politika, Pandemi

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, onercetin21@istanbularel.edu.tr

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, volkantatar@arel.edu.tr

Avrupa Birliği'nde Demokratik Gerileme: Macaristan ve Polonya Vakaları

Fatma Aslı KELKİTLİ¹

ÖZET

2000'li yılların ortalarından itibaren istikrarlı bir şekilde devam eden küresel demokratik gerileme sonucunda otoriterleşmekte olan devletlerde yaşayanların sayısı demokratikleşmekte olan devletlerde yaşayanların sayısını geçmiştir. Dünya nüfusunun %71'i otokrasilerde yaşamakta ve hali hazırda 42 ülkede otoriterleşme eğilimi devam etmektedir. Demokratikleşme trendinin kaydedildiği 18 devlet bulunmaktadır ve bunlar dünya nüfusunun sadece %5'ini oluşturmaktadır. İfade hürriyeti, adil ve özgür seçimlerin düzenlenmesi, toplanma özgürlüğü demokratik gerilemenin en çok yaşandığı alanlar olarak göze çarpmaktadır.

Demokratik gerilemenin küresel ölçekte yaygınlaşmasının arkasında temelde üç sebep bulunmaktadır. Birincisi, uzun yıllardır liberal demokrasinin kaleleri konumundaki Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Avrupa Birliği'nde (AB) bazı bireysel hak ve özgürlüklerde yaşanan geri gidiş ve illiberal uygulamalara göz yumulması; ikincisi, Çin ve Rusya gibi otoriter devletlerin diğer otokrasilere sundukları siyasi ve ekonomik destek; ve sonuncusu, nüfus, ekonomik kapasite ve artan siyasi ağırlık nedeniyle demokrasinin küresel düzlemde geleceğine etki etme potansiyeli yüksek olan Hindistan gibi salıncak ülkelerde yaşanan otoriterleşmedir.

Bu çalışma Avrupa Birliği'ndeki demokratik gerilemeyi Macaristan ve Polonya örnekleri üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. Bu iki ülkede, özellikle Macaristan'da, güçler ayrılığı, hukukun üstünlüğü, bireysel hak ve özgürlüklere saygı, medyanın bağımsızlığı ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri konusunda derin sorunlar yaşanmaktayken liberal ve özgürlükçü değerlerin taşıyıcısı AB, bu devletlere karşı sadece mali yaptırım kartını kullanmaktadır.

Çalışma, Macaristan ve Polonya'daki demokratik gerileme sürecini incelerken AB'nin siyasi rejimleri Birliğin demokratik standartlarının bir hayli gerisine düşmüş olan bu iki üyesine karşı gösterdiği düşük yoğunluktaki tepkinin iki nedeni bulunduğunu iddia etmektedir. Birincisi ekonomik kriz, pandemi ve Rusya-Ukrayna Savaşı sonrasında bir hayli yıpranmış olan AB'deki iç bütünlüğü koruma güdüsüdür. İkinci neden ise AB Konseyi'ndeki ortak dış politika ve

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, aslikelkitli@arel.edu.tr

savunma ile ilgili kararlarda aranan oybirliği ilkesinin Budapeşte ve Varşova'nın elini rahatlatması durumudur.

Anahtar Kelimeler: Demokratik gerileme, Avrupa Birliği, Macaristan, Polonya

AB Ortak Güvenlik ve Savunma Politikasının Gelişimi ve Türkiye Açısından Etkileri

İpek LÖR ŞEHİRLİ¹

ÖZET

Soğuk Savaş'ın ve iki kutuplu dünya düzeninin sona ermesi ile uluslararası ilişkilerde yeni bir dönem başlamıştır. Dünya genelinde siyasi ve askeri sistem değişmeye başlamıştır. Avrupa kıtasında da devletlerin geleneksel güvenlik anlayışı değişmeye başlamıştır. Klasik güvenlik anlayışı yerini asimetrik, çok boyutlu yeni güvenlik anlayışına bırakmaya başlamıştır. Yeni güvenlik ortamında mücadele alanı 'tüm dünya' şeklinde değerlendirilmektedir.

Küreselleşme ile beraber güvenlik kavramının da küreselleştiği söylenebilir. Askeri güvenliğe ek olarak ekonomik, çevresel, toplumsal gibi askeri olmayan güvenlik alanları da artık güvenliğin unsurları olarak düşünölmeye başlanmıştır.

Ortak bir güvenlik ve savunma politikasının oluşturulabilmesi için atılan en önemli adım Maastricht Antlaşması'dır. 1992 senesinde Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun adı Avrupa Birliği olmuştur ve de üç ana sütunlu bir örgüt olmuştur: Avrupa Topluluğu, Güvenlik ve Adalet İş Birliği, Ortak Dış ve Güvenlik Politikası. Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nın kurulmak istenilmesindeki amaç uluslararası güvenliği sağlamak, barışı sağlamak, temel hak ve özgürlükleri sağlamak ve AB içerisinde işbirliği sağlamaktır.

11 Eylül 2001 saldırıları neticesinde AB'de de bir dönüşüm süreci başlamıştır. St. Malo bildirisi ile Avrupa Güvenlik ve Savunma yapılanması alanında önemli bir adım atılmıştır. Çıkarların ortak paydada buluşabilmesi ve karşılıklı işbirliğinin güçlendirilmesi adına temel ülke sorunları üzerinde ortak bir anlayış oluşturulması hedeflenmiştir. Bu noktadan hareketle 2003 Brüksel Zirvesi'nde Birliğin güvenlik stratejisi oluşturulması sağlanmıştır. Artık Soğuk Savaş dönemindeki gibi ülke odaklı fayda-maliyet hesaplarının yerini Birlik içerisinde karşılıklı dayanışma ve işbirliğini esas alan yeni bir ortak hedefe bırakmıştır.

Ortak Dış ve Güvenlik Politikası çerçevesinde amaç dış politika ve güvenlik alanlarında ortak fikir ve kararlar oluşturulması, ortak diplomatik yaklaşımlar geliştirilmesi ve belirlenmiş olan ortak kararların uygulanmasını sağlamaktır. AB'ye üye devletlerin oy birliği ile karar aldığı

¹ Doktora Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, ipeklor@gmail.com

ODGP, 2009 senesinin Aralık ayında yürürlüğe girmiş Lizbon Antlaşması ile AB'nin dış eyleminin bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

2015 senesi ile beraber AB ordusu kurulması için ortak bir çağrıda bulunulmasından sonra Stratejik Pusula'nın incelenmesi önem arz etmektedir. Burada önemli olan nokta Stratejik Pusula'nın ilk taslağının sunulmasından hemen sonra Rusya-Ukrayna Savaşı'nın patlak vermesi ve belgenin tekrar revize edilmesidir.

Çalışmada öncelikle AB'nin siyasal birliğini sağlama adına geliştirdiği Ortak Dış ve Güvenlik Politikası'nın tarihçesine değinilecektir. Ardından Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası incelenecektir. Buna ek olarak ODGP'nin Türkiye açısından etkileri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ortak Dış ve Güvenlik Politikası, güvenlik, küreselleşme, işbirliği, Stratejik Pusula

Pandeminin Avrupa Birliği ve Türkiye Arasındaki Ticarete ve Gümrük Uygulamalarına Yönelik Etkileri

Laçin AKYIL¹

ÖZET

Geçmiş yillarda yaşanan küresel salgınlarnn, tehdit unsuru yarattığı kadar değişim ve dönüşüm etkileri sayesinde fırsat da yarattığı gözlenmiştir. Türkiye'nin uzun bir geçmişe sahip en büyük ticari ortaklarından biri olan Avrupa Birliği ile olan ticareti; gerek dünya konjonktüründen, gerekse Türkiye ve Avrupa Birliği arasındaki siyasi, ekonomik, sosyal ya da kültürel dinamiklerden kaynaklı inişli çıkışlı ilerlemiştir. Covid-19 virüsünün ortaya çıkması ise küresel düzeyde büyük bir krize neden olmuştur. Pandemi, ülkelerin en öncelikli gündem konusu haline gelmiştir. Virüsün özellikle hem insan sağlığını hem de küresel ekonomiyi büyük bir ölçüde tehdit ettiği grlmektedir. Pandemide, virüs vakalarının getireceği olumsuz sonuçlarla mücadele etmek amacıyla gümrük uygulamaları ile ilgili olarak birtakım girişimler hazırlanmış ve Covid-19 virüsünü kontrol altına almak amacıyla çeşitli tedbirler alınmıştır. Alınan bu tedbirler, ülkelerin ekonomilerinde birtakım değişimler meydana getirmiştir. Dolayısıyla ekonomide meydana gelen bu değişimler, ülkelerin ticari faaliyetlerini de bir Şekilde etkilemiştir. Avrupa Birliği ve Türkiye'nin ticaret hacmi, pandemi öncesinde ve pandemi sürecinde her iki aktörün ekonomilerinde yaşadıkları Őoklara bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu çalışmanın amacı; pandeminin, Avrupa Birliği ve Türkiye arasındaki ticarete ve gümrük uygulamalarına olan etkisini incelemektir. Çalışmada; pandemi sürecinde gümrük mevzuatında meydana gelen değişiklikler, Avrupa Birliği ve Türkiye ticaretinde hangi mal kategorilerinde artış ya da azalma yaşandığı ve ticaret paylarındaki değişimler istatistiksel verilerle ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Avrupa Birliği, Türkiye, Avrupa Birliği-Türkiye İlişikleri, Gümrük Uygulamaları.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü, lacinakyil@arel.edu.tr

AB Covid19 Pandemi Politikasının Üye Devletler Üzerindeki Etkisi

Tuba AKTAŞ¹

C. Uğur ÖZGÖKER²

ÖZET

Covid19 pandemisi, 2019 yılı sonunda Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkmış ve kısa sürede küresel bir soruna dönüşerek dünyayı ekonomik, sosyal, siyasal ve teknolojik açıdan etkilemiştir. Ulusal ve uluslararası alanda salgınla mücadelede olağanüstü önlemler alınmıştır. Bu çalışmanın amacı Covid19 salgınıyla mücadelede AB kurumlarının politikaları, değişim ve dönüşümlerinin araştırılmasıdır. Çalışmada, literatür taramasının yanı sıra içerik analizi ile AB kurum ve devletlerinin Covid19 salgını etkisinin en aza indirilmesi konusunda ürettikleri politika ve uygulamaları incelenmiştir. Bu uygulamalar içerisinde sürdürülebilir politikaya yönelik yapılan çalışmalar ve üye devletlerin uyguladığı politikalara yer verilmiştir.

Uluslararası sistemin önemli aktörlerinden olan küresel ve bölgesel örgütler salgınla mücadelede beklenen etkiyi gösterememiş ve koordinasyonun sağlanmasında güçlük çekmişlerdir. Ulus devletlerin kriz anında kendi içine dönme ve izole olma politikası kendi kurallarını uygulamalarına neden olmuştur. Ancak sadece ulus devletlerin uygulamaları değil, uluslararası kuruluşların iş birliği konusunda devletleri ikna edememesi ve buna yönelik kararlar alınamaması pandemi afeti ile mücadelede yetersiz kaldığını göstermiştir. Bunun yanı sıra oluşan kriz ortamında uluslararası sistemin birbirine ihtiyacı yardımlaşma, iş birliği ve bilgi paylaşımı konusunda artmıştır. AB dahil birçok ulus devlet pandemi ile mücadelede kısmen başarısız olmuştur. Birlik salgınla mücadelede geç kalmış ve krizi iç mekanizmalarıyla yürütme konusunda etkili olamamıştır. AB üye devletleri Covid19 ile birlikte kısa vadede kendi sınırlarına dönmüş ancak pandemi ile mücadelede birliğin ve iş birliğinin önemi artmıştır. Sonuç olarak devletler ulusal düzeyde politikalar üretip önlemler alabilir ancak salgınla mücadelede iş birliği önemli bir unsur olmuştur. Bu unsur onları bir araya getirerek birbirine bağımlılığını artırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid19, Pandemi, Avrupa Birliği, Ulus Devletler, İş Birliği

¹ Doktora öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, tuba55aktas@gmail.com

² Prof. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler, ugurozgoker@arel.edu.tr

İkinci Salon (224 Numaralı Sınıf)

10 Mayıs 2024 (10:30 – 12:00)

1. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İsmail Melih BAŞ

Yedinci Bölüm: Küreselleşme ve Ekonomi

- Küresel riskler
- Para politikaları
- Yerel ekonomik kalkınma
- Konut piyasası

Küreselleşme Etkisinde Yerel Ekonomik Kalkınma Ve Rekabet

Selin KORKMAZ¹

ÖZET

Küreselleşmeyle birlikte teknolojik, ekonomik, sosyal ve siyasal gelişmeler değişimin global bir nitelik kazanmasını sağlamıştır. Hızlı küreselleşme süreci içerisinde yoğun küresel rekabet ile baş edebilmek adına yerel ekonomik kalkınma önemli bir anahtardır. Yerel ekonomik kalkınma, coğrafi bir bölgedeki istihdamı ve ekonomik alt yapıyı iyileştirmek, doğal potansiyelden fayda sağlanması, insan kaynaklarının etkin kullanılması, bölgedeki ekonomik büyüme ve gelişme için yerel girişimciye de rekabet üstünlüğü sağlayacak önlemlerin alınmasıdır. Yerel ekonomik kalkınma ile birlikte bölge ekonomisi canlandırılır.

Küreselleşme ile birlikte ortaya çıkan sorunlara yerel ekonomik kalkınma çözüm sağlar. Öncelikle yerel yönetimlerle birlikte ekonomik büyümenin teşviki, toplumdaki eşitsizliğin azaltılması, yoksullukla mücadele gerçekleştirilmelidir. Ayrıca yerel ekonomik kalkınma çerçevesinde teşvik mekanizmaları geliştirilerek üretime dönüştürülemeyen yerel birikimler ekonomiye kazandırılır. Yerel ekonomik kalkınma sürecinde yerel dinamiklerin potansiyelleri ortaya çıkarılarak, çevre dostu politikalar izleyerek, yerel kaynaklar etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilerek, yerel kalkınmada oluşacak ekonomik büyüme ve gelişim, istihdam artışı ile toplumun kalkınması hedeflenir. Farklı disiplinlerle iç içe geçmiş küresel stratejilerin yerel motiflerle birlikte kullanılması bölgeler arasındaki farklılıkları ortadan kaldırarak, ekonomik kalkınmayı sağlamak adına hem küreselleşme politikaları hem de yerel ekonomik kalkınma politikaları birlikte kullanılmalıdır. Bölgelerin rekabet gücünün artması ve rekabet edilebilirliğin sağlanmasındaki strateji; yapısal değişmeyi ve yerel ekonomik kalkınmayı sağlayarak kaynak üretmek ve kaynakları verimli kullanmaktır. Yoğun bir rekabet ortamında yerel işletmelerin kendi yönetim stratejileri tek başına yeterli değildir. Yerel işletmelerin rekabet gücü ülkelerinin uluslararası gücü ile ilişkilidir. Ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından yerel ekonomik kalkınma planları yapılırken bölgelerin zayıf ve güçlü yönleri doğru bir şekilde analiz edilmeli ayrıca girişimciliği destekleyen stratejilerin uygulanması, yatırımların teşviki ve içsel dinamiklerin harekete geçirilmesi hayati önem arz eder. Bu çalışmada amaçlanan; günümüz küresel sistemde, yerel ekonomik kalkınma sürecinde yerel kaynakları ve potansiyelleri yerinde ve etkin kullanmak, bölgesel gelişmeyi hızlandırmak,

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, selinkorkmaz@arel.edu.tr

sürdürülebilirliğini sağlamak, yerel girişimcileri desteklemek, bölgesel stratejilerin uygulanması, yerel kalkınma ve yerel ekonomik rekabetin güçlenmesi yönünde farklı bir bakış açısı sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Yerel Ekonomik Kalkınma, Yerel Ekonomik Rekabet

Farklı Zaman Ölçeklerinde İstanbul'daki Konut Fiyatlarıyla Konut Kredi Hacmi ve Faiz Oranları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Abdullah GÖV¹

ÖZET

İstanbul, Türkiye'nin en kalabalık ve dinamik ekonomik merkezidir. Dolayısıyla, İstanbul'daki konut piyasası ve fiyatları ülkenin mali durumu açısından çok önemlidir. Konutlar, barınma ihtiyacının yanı sıra yatırım aracı olarak da değerlendirilmektedir. İstanbul'da konut fiyatlarındaki dalgalanmalar, hanehalkı refahını, inşaat sektörünün gelişimini ve çeşitli ekonomik faktörleri önemli ölçüde etkileyebilmektedir. İstanbul'daki konut piyasasının sağlıklı işleyişi ve fiyat istikrarı, Türkiye'nin ekonomisinin başarısı için büyük öneme sahiptir. Konut fiyatlarını belirleyen en önemli faktörler arasında kredi hacmi ve faiz oranları yer almaktadır. Konut kredi kullanılabilirliğindeki artış ve düşük konut faiz oranları genellikle konut talebi üzerinde yukarı baskı oluştururken, tam tersi durumda ise konut fiyatları düşebilmektedir. Bu nedenle, konut piyasasındaki fiyatların takibi ve analiz edilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, 2012:01-2024:01 dönemini kapsayan üç aylık verilerin farklı zaman ölçekleri dikkate alınarak, konut kredi hacmi ve konut faiz oranlarıyla İstanbul'daki konut fiyatları arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Bu amaçla, dalgacık (wavelet) ayrıştırması tekniği kullanılarak incelenen zaman serileri arasındaki nedensellik ilişkisi test edilmiştir. Zaman serilerini farklı frekanslara ayırmak için Walden (2001) tarafından önerilen maksimum bindirme ayırık dalgacık dönüşümü kullanılmıştır. Bu dalgacık ayrıştırması yöntemiyle zaman serilerinin kısa, orta ve uzun dönemlerine ilişkin veri setleri elde edilmiştir. Ampirik analizde, geleneksel KPSS durağanlık ve Granger nedensellik testleri kullanılmıştır. Durağanlık testi sonuçlarına göre test edilen tüm değişkenlerin düzey değerlerinde durağan olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İstanbul'da konut fiyatlarıyla konut kredi hacmi arasındaki nedensellik testi bulguları; bu değişkenler arasında kısa, orta ve uzun vadede iki yönlü bir nedensellik ilişkisinin olduğunu göstermiştir. Konut fiyatlarıyla konut faiz oranları arasındaki nedensellik testi bulguları ise kısa, orta ve uzun vadede değişkenlik göstermektedir. Bu değişkenler arasında kısa vadede iki yönlü bir nedensellik söz konusuysa, orta vadede konut fiyatlarından faiz

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü, abdullahgov@arel.edu.tr/ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9400-6275>

oranlarına doğru tek yönlü, uzun vadede ise faiz oranlarından konut fiyatlarına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Konut Fiyatları, Kredi Hacmi, Faiz Oranları, Wavelet Dönüşümü, Granger Nedensellik Testi

Epistemolojik Bir Kopuş : COVID-19 Sonrası Türkiye’de Ortodoks ve Heterodoks Para Politikalarının Ekonomik Performans Kıyaslaması

Cüneyt DİRİCAN¹

ÖZET

1974’de Smithsonian Anlaşması ile Bretton Woods küresel finansal mimarisi petro-dolar sistemine dönmüştür. Arap-İsrail Savaşı (İran’da Devrim ve İran ile Irak’ın Savaşı) altın ve petrol fiyatlarında hızlı yükseliş yaratmış, başta ABD olmak üzere küresel enflasyon dalgası oluşmuştur. Soğuk Savaş Glasnost-Perestroika ile sona ermiş, Çin Halk Cumhuriyeti neoliberalizm katkılı Washington Konsensüs karşısında, Pekin Konsensüs ile kendi ekonomi modelini uygulamaya koymuştur. Dünya Bankası (ve IMF) küreselleşme sonrası “Serbest Dalgalı Kur Rejiminde” döviz ve finansal kriz yaşayan gelişmekte olan piyasalara/ekonomilere verdiği destekte ortodoks para politikalarını yürürlüğe koymuştur. Süreç içerisinde “Çin Modeli” dünyanın iki numaralı ekonomisi olmuş ve BRICS+ genişlemesi ile rezerv para doların ikamesinde Yuan kullanımını tartışmaya açmış ve Yeni İpek Yolu Projesini gündeme taşımıştır.

COVID-19 çıkışında, enerji ve emtia fiyatlarındaki artış ve tedarik zincirlerinde kırılma yaşanırken, Rusya-Ukrayna Savaşı, İsrail Hamas Savaşı patlak vermiş ve dünya 1971-1984 arasındaki gibi bir döneme girmiştir. 2023 Temmuz’da LIBOR ortadan kalkmış, başta ABD olmak üzere dünya küresel bir enflasyon dalgasını tekrar yaşamıştır. Fed ile birlikte merkez bankalarının faiz artışları ve bilanço daraltması, piyasalarda, tahvil faizlerinde ve kurlarda büyük oynaklık yaratmış ve dünya adeta “Serbest Dalgalı Faiz Rejimine” girmiştir. Neoliberalizm kurbanı dolarizasyon yaşayan ülkelerden biri olan Türkiye “Yüzyılın Deprem Felaketini” aynı dönemde yaşamıştır. COVID-19 döneminde küreseldekine benzer, hazine desteklerinin yanında negatif reel faiz uygulayan Türkiye’de oluşan kur şokuna ve enflasyona karşı 21 Aralık 2021 sonrası KKM devreye alınarak heterodoks iktisat politikası ile “Türkiye Ekonomi Modeline” geçmiştir (Mert, 2023). Enerji ve emtialardan kaynaklı dış ticaret açığının artması, rezervlerinin swap anlaşmaları ile desteklenmesi ve enflasyonun düşmemesi nedeniyle uygulanan mali politika sıkça eleştirilmiş, ana akım tarafından bu model “iktisat deneyi” olarak nitelendirilmiştir. Mayıs 2023 seçimlerinden sonra iktisat bilimi kurallarına ve rasyonel zemine dönüş iddiası ile ortodoks iktisat politikası devreye alınmıştır. Ancak önerilen ve uygulamaya alınanlar daha çok ikisinin kombinasyonunu andırmaktadır (Cin, Yalçın & Doğru, 2000).

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Muhasebe ve Finans Bölümü, cuneytdirican@arel.edu.tr

Bu çalışmada, “iktisat iktisat içindir” diyen ortodoks, “iktisat insan içindir” diyen heterodoks iktisat (Tüleykan & Bayramoğlu, 2022) dönemlerinin makroekonomik verileri kıyaslanmıştır. Sonuç olarak, rasyonel ortodoks para politikası dönemindeki verilerin deney olduğu iddia edilen döneme göre daha kötü performans izlediği görölmektedir. Ana akım ortodoks iktisatçılar bu durumu önceki dönemin acı reçetesi olarak adlandırmaktadır. Ancak iki dönemin rakamlarına bakıldığında Mayıs 2023 devir bakiyesi neoklasik iktisat söylemlerini teyit etmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Heterodoks, Ortodoks, Washington Konsensüs, Pekin Konsensüs, Neoliberalizm, Neoklasik İktisat, Türkiye Ekonomi Modeli

Küresel Riskler

İsmail Melih BAŞ¹

ÖZET

Bildirimizde öncelikle risk kavramı üzerinde durulmuştur. IRM: Institute of Risk Management'a göre riskin tanımı ('Bir olayın veya onun sonuçlarının olasılığının bileşimidir. Sonuçlar pozitiften negatife dek uzanabilir') bildirimizde esas alınmıştır.

Küresel riskler konusunda en dikkat çekici olan rapor Dünya Ekonomi Forumu WEF'in her yıl yaptığı Davos Zirvesi'nde yayınladığı Küresel Riskler Raporu yayınlamaktadır. Bildirimizde asıl olarak bu rapor bağlamında dünyada hangi risklerin hangi alt başlıklarda ele alındıkları ve bu risklerin rapor çalışmasına katılan katılımcılarca verilen öncelik derecelendirmelerine statik ve dinamik (son 5 yıl ve önümüzdeki 2 ve 10 yıllık dönemler itibariyle) bakılarak değerlendirme yapılmıştır.

Rapordaki Küresel Risk Algısı Araştırması'nda 34 küresel risk beş grupta incelenmiştir: Jeopolitik riskler, İktisadî riskler, Çevresel riskler, Teknolojik riskler ve Sosyal riskler.

Raporda, gelecek 10 yılda gerçekleşmesi halinde çeşitli ülkelerde ve kesimlerde, doğal kaynaklar ve nüfus üzerinde önemli olumsuz etki yaratması beklenen belirsiz bir olay veya koşul "küresel risk" olarak tanımlanmaktadır.

Önümüzdeki 10 yıllık perspektifte küresel riskleri maddî olarak biçimlendirecek ve bu küresel risklerin yönetimi için belirleyici olacak dört sistemik element saptanmıştır. Bunlar şöyledir: iklimsel değişim, nüfusbilimsel çatallanma, teknolojik hızlanma, jeostratejik değişiklik. Bu elementler belirsizlik ve değişkenlik nitelikleriyle karakterize olmuş gözükmedirler.

Gerçekleştiğinde en çok etki yaratacak 10 risk, 2 yıllık ve 10 yıllık perspektiflerde şöyle saptanmıştır:

- a) 2 Yıllık (sırayla): Yanlış bilgi (misinformation) ve yanıltıcı bilgi (disinformation); Aşırı hava olayları; Toplumsal kutuplaşma; Siber güvenlik; Devletlerarası silahlı çatışmalar; Ekonomik fırsat eşitsizliği veya yokluğu; Enflasyon; İstenç dışı göç; Ekonomik gerileme (durgunluk ya da küçülme); Kirlilik.

¹ Prof. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, melihbas@arel.edu.tr

b) 10 Yıllık (sırayla): Aşırı hava olayları; Yeryüzü sistemlerinde kritik değişim; Biyoçeşitlilik yitimi ve ekosistem çöktüşleri; Doğal kaynak eksiklikleri; Yanlış ve yanıltıcı bilgilendirme; Yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin yaratabileceği olumsuz sonuçlar; İstenç dışı göç, Siber güvenlik, Toplumsal kutuplaşma ve Kirlilik. Bu riskler aralarında çok karmaşık ilişkilere sahip bir görünüm arz etmektedir. WEF Küresel Riskler Raporlarında sözü geçen risklerin önem sıralamalarının yıllara göre değişmektedir. Ayrıca Bildirimizde WEF Küresel Riskler Raporu sonuçları Allianz Risk Barometer 2024 sonuçları ile de kıyaslanmış ve yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Küresel riskler, Ekonomik riskler, Jeopolitik riskler, Toplumsal riskler, Çevresel riskler, Teknolojik riskler, Dünya Ekonomik Forumu.

İkinci Salon (224 Numaralı Sınıf)

10 Mayıs 2024 (13:00 – 14:00)

2. Oturum

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Esra AYDIN GÖKTEPE

Sekizinci Bölüm: Kamu Politikaları ve Personel Yönetimi

- İnsan kaynakları yönetimi
- Performans değerlendirme
- Dijital dönüşüm
- Ombudsmanlık

Kamu Politikasında Dijital Dönüşümü Yönlendirmek: Teknolojiyi, İşlevleri ve Toplumsal Etkileri Keşfetmek

Hatice KOÇAN KILIÇ¹

ÖZET

21. yüzyıl, bildiğimiz şekliyle hayatın her yönünü yeniden şekillendiren, benzeri görülmemiş değişimlerin yaşandığı bir çağın habercisidir. Dönüşümün yaşandığı pek çok alan arasında kamu yönetimi, dijital devrimin etkisinin derinden hissedildiği önemli bir alan olarak karşımıza çıkıyor. Pek çok hükümet “e-devlet” ve kâğıt temelli süreçlerin dijitalleştirilmesi yolunu seçtikten sonra artık dijitalle yönelik tüm organizasyon yaklaşımına odaklandı ya da en azından ihtiyacın farkına vardı. Çünkü dijital dönüşüm ve gelişen teknolojiler bütünsel kurumsal altyapıyı etkileyebilir, kuruluşlar arasında aşırı eşitsizlikler yaratabilir, insan ve organizasyonel ilişkileri, pazarları etkileyebilir, yeni örtülü kurallar koyabilir ve tamamen yeni değer biçimleri yaratabilir.

Kamu sektörünün dijital dönüşümüyle ilgili zorluklar; yeni yetenek türlerini işe alma ve dijitalle ilgili araçları, yöntemleri, stratejileri ve kültürü yalnızca stratejilere ve planlara değil aynı zamanda günlük alışkanlıklara entegre etme becerisini de içerir. Ayrıca hükümetler, blockchain ve yapay zeka gibi yeni gelişen teknolojilerin nasıl ele alınacağı ile de ilgilenmeye başlamıştır. Kamu yönetiminde yapay zekânın önemli ölçüde faydalı olabileceği kamu güvenliği ve acil durum müdahalesi, kent planlama ve altyapı yönetimi ve vatandaş hizmetleri ve katılımı gibi bazı temel noktalar vardır. Bir zamanlar geleneksel süreçlere karışmış olan birçok kullanım, hem kendi iç işleyişini yeniden tanımlayan hem de halkla etkileşimini yeniden tasavvur eden bir dijital ağlar bağlantısını kucaklayarak kendi kendini çözmeye başladı. 'Dijital dönüşüm' terimi sıklıkla özel sektörle ilişkilendirilmiş olsa da kamu politikası alanında çok önemli bir yer edindi.

Bu çalışma, kamu politikasında dijital dönüşümün çok yönlü etkilerini, başarılı vaka çalışmalarını, doğasında var olan zorlukları ve potansiyel riskler ile ödülleri arasındaki hassas dengeyi keşfederek, hükümetlerin bu yeni teknolojileri kendi kamusal amaçları için nasıl dahil edebilecekleri, bu teknolojilerin özel sektörde kullanımını nasıl ele alması gerektiği ve bu yeni teknolojilerin dönüşen toplumlarda hükümetlerin işlevlerini, beklentilerini ve rollerini nasıl belirlediği üzerinde duracaktır. Araştırma yöntemi olarak hem niteliksel hem de niceliksel veri

¹ Doktora Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, haticekocan@arel.edu.tr

analizi içeren karma yöntem kullanılacaktır. Medya raporları, akademik literatür ve hükümet raporları verilerinden yararlanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: E-Devlet, Dijital Dönüşüm, Kamu Politikası, Kamu Sektörü Dönüşümü, Yapay Zeka, Hkmet İşlevleri

Türkiye'de Ombudsmanlık Sisteminin Etkinliği: Teorik Bir Çerçeve ve Uygulamadaki Zorluklar*

Yeşim DOĞAN¹

Bülent DURGUN²

ÖZET

Ombudsmanlık, kamu denetimini sağlamak ve yönetimde şeffaflık ve hesap verebilirliği artırmak için önemli bir araçtır. İlk olarak İsveç'te hayata geçirilen ombudsmanlık sistemi, dünya genelinde benimsenmiş ve yaygınlaşmıştır. Bu sistem, vatandaşların idari hatalar veya adaletsiz uygulamalar karşısında şikâyetlerini dile getirebilecekleri bağımsız bir kurum sağlar. Türkiye gibi çağdaş demokrasilerde, idarenin genişlemesi ve mevzuatın karmaşıklaşmasıyla birlikte, toplumun bu tür hak arama mekanizmalarına duyduğu ihtiyaç artmaktadır. Türkiye'de ombudsmanlık kurumu oluşturma çalışmaları uzun bir geçmişe sahip olmasına rağmen, kanunlaşma sürecini yakın bir zamanda tamamlamıştır. Ombudsman kurumunu güçlendirmek amacıyla Anayasa değişikliği yapılarak, kuruma anayasal bir statü kazandırılmıştır. Günümüzde çağdaş demokrasinin gelişimi sürecinde, idarenin genişlemesi, mevzuatın karmaşıklaşması ve mevcut denetim mekanizmalarının yetersiz kalması sonucunda, toplumun yeni hak arama yolları bulma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, ombudsmanlık kurumu gibi alternatif hak arama yollarının benimsendiği ülkelerde, bu tür mekanizmalar önem kazanmıştır. Bu çalışma, Türkiye'deki Kamu Denetçiliği Kurumu'nun kamu hizmetleriyle ilgili bireysel şikâyetlerin çözümüne yönelik aracılık yeteneğini ve genel işlevselliğini analiz etmektedir. Araştırma, kurumun yasal yetkileri ve kurumsal çerçevesinin derinlemesine incelenmesinin yanı sıra, bağımsızlık, erişim kolaylığı ve kamuoyundaki algının kurumsal etkinlik üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Araştırma, nitel yöntemle hukuki ve politik belgelerden yararlanılarak gerçekleştirilmiş olup, ayrıca Kamu Denetçiliği Kurumu'nun iç işleyişi ve bireysel şikâyetlerin işleme süreci hakkında derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Bulgular, mevcut yasal ve kurumsal yapılanmanın Kamu Denetçiliği Kurumu'nun performansını önemli ölçüde kısıtladığını göstermektedir. Kurumun etkinliğinin artırılabilmesi için, kurumsal bağımsızlığın güçlendirilmesi, yetkilerin genişletilmesi ve halkın kuruma erişim kolaylığının sağlanması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu araştırma, ombudsmanlık sisteminin Türkiye'de demokratik

* Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı, yesimdogan231@istanbularel.edu.tr

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, bulentdurgun@arel.edu.tr

denetim ve hesap verebilirlik açısından önemli katkılar sağlayabileceğini vurgularken, bu potansiyelin gerçekleştirilmesi için kapsamlı reformların gerekliliğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hesap Verebilirlik, Kamu Denetçiliği Kurumu, Kamu Hizmetlerine Erişim, Ombudsmanlık, Şeffaflık, Türkiye’de Ombudsmanlık

Stratejik Planlama Sürecinde Performans Değerlendirme Bakımından Belediyelerin Avrupa Diploması Ödülünün Değerlendirilmesi

Ömer MERİÇÖZ¹

ÖZET

Stratejik Planlama kavramı; işletme, siyaset bilimi, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler gibi pek çok bilim dalı için önemli bir kavramdır ve son yıllarda kamu kurumları ve özel kurumlarda performans değerlendirme bağlamında oldukça ön plana çıkmaktadır. Stratejik Planlama; tarihsel süreçler, durum analizi, misyon-vizyon, değerler, amaç ve hedefler, temel ilke ve politikalar, performans göstergeleri, kurullar, paydaşlar, kaynaklar gibi çeşitli başlıkları içermektedir. Ayrıca kurumun stratejilerini, iyileştirme ve aksiyon planlarını da içerir. Türkiye’de Belediyeler 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’yla stratejik plan hazırlamakla yükümlü olmuşlardır. Stratejik Planlamanın nasıl uygulanacağına yönelik usul ve esaslar 2006 yılında Resmi Gazetede yayınlanmıştır. Bu süreçten günümüze, belediyelerin stratejik planlama süreçlerini önemle takip ettiği ve yıldan yıla başlıkları çeşitlendirerek içerikleri geliştirdiği izlenmektedir. Bu durum hem küreselleşme çağında stratejik planlamanın hem de yerel yönetimlerin bu konuya verdiği ehemmiyetin göstergesidir.

Bu çalışma, disiplinlerarası bir bakış açısıyla, yerel yönetimlerin Stratejik Planlama süreçlerini ‘Avrupa Diploması Ödülü’ çerçevesinde değerlendirmeye almaktadır. Avrupa Diploması Ödülü Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi tarafından, 1955 yılından günümüze, Avrupa Birliği ideali doğrultusunda faaliyet gösteren, kültürel, çevresel, sosyal anlamda çeşitliliği destekleyici projeler üreten belediyelere verilmektedir. Toplumsal hizmetin niteliği, kalitesi Avrupa standartlarına uyumu ödülün kazanılmasında önemli belirleyiciler arasındadır. Bu bağlamda Belediyenin etkin stratejik planı bu ödülün alınmasına katkı sağlamaktadır. Türkiye’de İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa olmak üzere dört Belediyenin Avrupa Diploması Ödülü aldığı görülmektedir. Avrupa şehirlerine verilen en prestijli ödül olan bu ödülün, diğer belediyelerle etkileşimi artırması ve uluslararası imaj ile görünürlüğe olumlu katkı sağlaması beklenmektedir. Bu ödülü alan belediyelerin stratejik planları incelendiğinde, belediyelerin stratejik

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, omermericoz@arel.edu.tr

planlarındaki hedeflere ulaşma oranlarının, iyileştirme ve aksiyon alma süreçlerinin etkin yürütülmesinin Avrupa Diploması Ödülü almalarında olumlu etkisi gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Stratejik planlama, Yerel Yönetimler, Avrupa Diploması Ödülü, Belediyelerde Stratejik Planlama

Küresel Dinamiklerin İnsan Kaynakları Yönetimi Üzerindeki Etkisi: İnsan Kaynakları Yönetimi Trend Kavramlarının Analizi

Esra AYDIN GÖKTEPE¹

ÖZET

İşletmelerin karar alma çerçevelerini etkileyen küresel dinamiklerin, işletmelerin rekabet avantajı yaratmasında önemli rolü bulunan insan kaynakları yönetimi üzerinde dönüştürücü etkileri bulunmaktadır. Özellikle dijitalleşmenin getirdiği yenilikler, işgücü piyasasında istihdam edilebilirlik faktörünü dijital yetkinlikler odağında şekillendirmektedir. Ulusal ve uluslararası insan kaynakları yönetimi incelendiğinde, dijital göçmen, dijital yerli, dijital melez gibi yeni işgücü tanımlarının, esnek kariyer, portföy kariyer, sınırsız kariyer gibi yeni kariyer yönetimi kavramlarının, evden çalışma, uzaktan çalışma, hibrit çalışma gibi yeni çalışma modellerinin, bu yeniliklerin getirdiği dış yerleştirme (outplacement), sessiz istifa, cam asansör, cam balon ve benzeri gibi çok sayıda yeni insan kaynakları kavramlarının geliştirildiği belirlenmiştir. Bu çalışmanın amacı, küresel dinamiklerin dijitalleşme bağlamında çalışan istihdamı, eğitimi, çalışma modelleri, kariyer yönetimi faaliyetlerine yönelik yeni yöntem ve yaklaşımların kavramsal analizinin yapılması olarak belirlenmiştir. Araştırmada yeni insan kaynakları yönetimi kavramlarının yazın taraması yapılarak yeni insan kaynakları trend kavramlarının insan kaynakları alt fonksiyonu açısından sınıflandırılması yapılarak yeni insan kaynakları sözlüğü oluşturulması için ön çalışma yapılmıştır. Ayrıca, çalışmanın amacına ulaşması için Küresel İnsan Kaynakları Araştırmaları Raporu, İşyeri Öğrenme Trendleri Raporu, Geleceğin Meslekleri Raporu, Gelecekteki İşgücü Talebi Anketi Raporu, İŞKUR İşgücü Piyasası Raporu, Yeni Nesil Çalışma Modelleri Raporu ve benzeri ikincil verilerin incelenmesi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda işgücü planlaması alt başlığında 10 yeni kavram, kariyer yönetimi alt başlığında 15 yeni kavram, işgücü gereklilikleri başlığında 10 yeni kavram, çalışma modelleri alt başlığında 8 yeni kavramın olduğu belirlenmiştir. Ayrıca insan kaynaklarının odak noktası olan işgücünün küresel dinamiklerin getirdiği değişimlere adapte olması sürecine yaşadığı bilişsel, duygusal ve davranışsal değişimler sonucunda ortaya çıkan trend örgütsel davranış kavramları da belirlenerek, insan kaynakları yöneticilerine ve araştırmacılarına yeni çalışma alanları sunulmuştur.

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, esraaydingoktepe@arel.edu.tr

Anahtar Kelimeler: İnsan kaynakları trendleri, Yeni çalışma modelleri, Yeni kariyer yaklaşımları, Yeni işgücü gereklilikleri.

Kamu Sektöründe İnsan Kaynakları Yönetiminin Son 15 Yılı: Bibliyometrik Bir Analiz

Canan BAYSAL¹

Gökçe TOPÇU²

ÖZET

Araştırmacılar, son yıllarda, kamu yönetimindeki değişim süreçleri ile örgütlerin en değerli kaynağı olan insan kaynağına yönelik reform çabalarını bir arada değerlendirerek dikkatle incelemektedirler. Küreselleşen dünyanın yeni iş-yaşam ortamında kamu hizmetlerini yerine getiren insan kaynağının motivasyonunu anlamak son derece kıymetlidir. Günümüzde kamu yöneticiliğine entegre olan yeni paradigmalardan etkisiyle değişen inanç ve kültürel değerler, insan kaynakları yönetimi yöntemlerini de kökten değiştirmiştir. Kamu örgütlerinde, insan kaynakları yönetimi stratejik bir rol oynamakla birlikte etkililiğe ulaşmada merkezi bir öneme sahiptir.

Alan yazında kamu yönetiminde insan kaynakları yönetiminin yeri ve önemine yönelik yakın tarihli bir bibliyometrik analiz çalışmasına rastlanmamıştır. Bu bağlamda bu çalışma, kamu sektöründe insan kaynakları yönetiminin son 15 yılına dair kapsamlı bir bibliyometrik analiz sunmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Web of Science veri tabanı kullanılarak oluşturulmuş olup, 2008-2023 yılları arasında kamu sektöründe insan kaynakları alanında yayımlanan akademik makaleler incelenmiştir. Çalışmanın amacı, bu alandaki akademik ilerlemeleri ve trendleri detaylı bir şekilde ortaya koymak, öne çıkan temaları ve bu temaların zaman içindeki evrimini analiz etmektir. Bu süreçte, en çok atıf alan çalışmalar, anahtar kelimeler, yazarlar ve yayınlar üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda araştırma Web of Science veri tabanında 21.04.2024 tarihinde elde edilen 487 belge üzerinden analiz edilmiştir. Analizler sonucunda en üretken yazar “James Preiffer”, en etkili kurum “Londra Üniversitesi”, en etkili dergi “Human Resources for Health” şeklindedir. Bunun yanı sıra en sık kullanılan anahtar kelimelerden çoğunluğunun sağlık alanı ilişkilendirildiği görülmüştür. Bu kapsamda covid-19, hıv/aids, anne sağlığı, halk sağlığı, sağlık sistemleri ve hemşireler sık kullanılan anahtar kelimeler olarak dikkat çekmiştir. İnsan kaynakları yönetiminin ilgi alanına giren anahtar kelimelerden ise iş tatmini, motivasyon, performans yönetimi, yetenek yönetimi gibi kelimeler ön plana çıkmıştır.

¹ Dr. Öğr. Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, cananbaysal@arel.edu.tr

² Dr. Öğr. Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, gokcetopcu@arel.edu.tr

Analizler, kamu sektöründe insan kaynakları yönetiminin büyük ölçüde sağlık hizmetleri ile ilişkilendirildiğini ve özellikle pandemi döneminde bu alanın daha da önem kazandığını ortaya koymuştur. Bu bağlamda, iş tatmini ve motivasyon gibi insan kaynakları yönetimi temalarının yanı sıra, halk sağlığı ve hastalık önleme konularının da sektördeki stratejik yönelimler üzerinde belirleyici olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsan Kaynakları Yönetimi, Kamu Sektörü, Bibliyometrik Analiz, Vosviewer.

İkinci Salon (224 Numaralı Sınıf)

10 Mayıs 2024 (14:00 – 15:00)

3. Oturum

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Volkan TATAR

Dokuzuncu Bölüm: Uluslararası Siyaset

- Türkiye-NATO ilişkileri
- Hristiyan milliyetçiliği
- Kutup bölgeleri politikası
- Hazar Denizi hukuki statüsü

1991 Yılından Günümüze Kıyıdaş Ülkelerin Hazar Denizi'nin Hukuki Statüsüne İlişkin Tutumları ve 2018 Düzenlemesinin Siyasal Etkileri*

Abdullah Berk KURTOĞLU¹

Volkan TATAR²

ÖZET

Hazar Denizi'nin hukuki statüsüne ilişkin kıyıdaş ülkelerin 1991 yılından günümüze kadar tutumları ve özellikle 2018 yılında kıyıdaş beş ülke tarafından imzalanan anlaşmanın siyasal etkileri bölgesel ve küresel çapta oldukça önemli bir yer kaplamaktadır. 1991 yılına kadar Hazar Denizi, 1921 ve 1940 yıllarında İran ve Sovyetler Birliği arasında yapılan antlaşmalar neticesinde iki taraflı bir hakimiyet alanı içerisindeydi. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılması ile kurulan yeni cumhuriyetler bu durumu değiştirdi. Hazar'a kıyıdaş ülke sayısı ikiden beşe çıkmış oldu. Oluşan bu yeni düzende Dünya'nın en büyük petrol ve doğalgaz kaynaklarından birine sahip olan Hazar Denizi'nin paylaşılması yeniden gündeme geldi. Ortaya çıkan tabloda öncelikle Hazar'ın bir deniz mi yoksa göl mü olduğu tartışmaları yer aldı. Kıyıdaş ülkeler bu konuda çeşitli argümanlar geliştirdiler. Rusya, Hazar'ın ne bir deniz ne de bir göl olduğunu "özel bir iç su kütlesi" olduğu görüşünü ileri sürdü. Hazar'ın deniz olarak tanımlanmasına ve Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesine tabi olması görüşüne karşı çıktı. Zaman içerisinde Hazar'ın statüsü hakkında çeşitli politika değişikliklerine gitti. Azerbaycan ise Hazar'ın bir göl olduğunu ve kıyıdaş ülkeler tarafından ulusal sektörlere bölünmesi ve doğal kaynakların ona göre paylaşılması gerektiği görüşünü savundu. Kıyı uzunluğu en fazla olan Kazakistan'da Azerbaycan'a yakın bir tutum sergiledi. İran ise 1921 ve 1940 yıllarında yapılan antlaşmaların geçerli olduğunu ve Hazar'ın ortak kullanılması gerektiği ileri sürdü. Türkmenistan bağımsızlığından beri net bir tutum sergilemedi. Ortaya çıkan bu tabloda Rusya ve İran özellikle Batılı devletlerin bölgeye girmesini istemezken, Azerbaycan ve Kazakistan Batılı devletler ve kurumlar ile iş birliği yönünde adımlar attı. Azerbaycan tarafından 1994 yılında yapılan ve Türkiye'nin de dahil olduğu Asrın Anlaşması bu iş birliklerinin en önemli örneklerinden yalnız biri olmuştur. 2018 yılında kıyıdaş ülkeler Hazar Denizi'nin statüsü hakkındaki görüşlerinden kısmi tavizler vererek uzlaşmaya varmış ve bu

* Bu bildiri Abdullah Berk Kurtoglu'nun, Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde hazırladığı ve Danışmanlığını Doç.Dr.Volkan Tatar'ın yürüttüğü, "Hazar Denizi'nin Hukuki Statüsü ve Türk Dış Politikası" başlıklı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, abdullahkurtoglu21@istanbularel.edu.tr

² Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, volkantatar@arel.edu.tr

düzenlemenin bölgesel ve uluslararası alanda yalnızca ekonomik açıdan değil siyasal açıdan da önemli sonuçları ortaya çıkmıştır. Bu çalışmayla 1991 yılından günümüze kadar kıyıdaş ülkelerin Hazar Denizi'nin hukuki statüsü hakkındaki görüşleri incelenerek 2018 yılında kıyıdaş beş ülke arasında yapılan düzenlemenin Hazar Havzası üzerinde olası siyasal etkilerinin neler olabileceğinin gösterilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hazar Denizi, Hukuki Statü Sorunu, Rusya, İran, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan

Amerika Birleşik Devletleri'nde Radikal Sağa Radikal Bir Bakış: Yükselen Hristiyan Milliyetçiliği ve Yeniden Şekillenen Fikirlerle Asabiye*

Çiğdem SOFUOĞLU¹

Mehmet Akif OKUR²

ÖZET

Kavram olarak köklü bir geçmişe sahip olmasına rağmen Hristiyan milliyetçiliği, özellikle Donald Trump'ın başkanlığı döneminde çağdaş Amerikan siyasetinde giderek daha görünür hale gelmiştir. Ancak hem Amerikan siyasi söyleminde hem de akademik literatürde belirsiz ve tartışmalı bir terim olmaya devam etmektedir. Kavramı tanımlamaya yönelik akademik çalışmaların sayısı ivmeli biçimde artsa da halen kapsamlı ve üzerinde uzlaşılan bir tanım mevcut değildir. Bu makale, terimi tanımlamaya yönelik girişimleri dar, normatif ve geniş olmak üzere kapsamlarına göre kategorize eder ve özgün bir yaklaşım sunarak literatürdeki bu boşluğu gidermeyi amaçlamaktadır. Mevcut analizler genellikle tarihsel bağlamı göz ardı ederek dar tanımlar sunmakta ve kavramın karmaşıklığını tam olarak yansıtmamaktadır. Normatif çalışmalar ise siyasi bağlamda sınıflandırma yaparken yüzeysel kalabilmektedir. Bu nedenle, geniş bir bakış açısı sunan ve kavramı tarihsel analiz üzerinden ele alan çalışmalar önem kazanmaktadır.

Bu makale, Amerika Birleşik Devletleri özelinde din ve milliyetçiliğin tarihsel etkileşiminin yönetsel bağlamdaki tezahürü olarak ortaya çıkan farklı formlarının günümüzdeki Hristiyan milliyetçiliği görünümünü açıklamak için İbn Haldun'un asabiye kavramının kullanılmasını önerir. İbn Haldun'un asabiye kavramı toplumun temelini oluşturan grup dinamiklerine birliğine ve değişime olan vurgusuyla işlevsel bir tanım sunması hasebiyle Hristiyan milliyetçiliğini açıklamak için idealdir. İbn Haldun'un büyük bir dönüşümün yaşandığı dönemin içinde geliştirdiği asabiye kavramı, İslam öncesi Arap toplumundan modern çağa uzanan bir tarihsel çerçeve içinde incelendiğinde, günümüz paradigma değişimine tanıklık eden ve bunun öznesi olan sosyal ve kültürel dinamiklerin anlaşılmasına önemli bir katkı sağlayabilir. Bu bağlamda, toplumsal uyum ve grup dayanışması olarak da çevrilen asabiye kavramı, Hristiyan

* Bu bildiri Çiğdem Sofuoğlu'nun, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde hazırladığı ve Danışmanlığını Prof. Dr. Mehmet Akif OKUR'un yürüttüğü Doktora tezinden üretilmiştir.

¹ Araştırma Görevlisi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, cigdemsufuoglu@arel.edu.tr

² Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, maokur@yildiz.edu.tr

milliyetçiliğinin tarihsel evrimini ve çağdaş görünümünü anlamak için teorik bir çerçeve olarak kullanılmakta; Amerikan tarihinde Kolonyal dönemden günümüze din ve milliyetçiliğın etkileşiminden doğan kimlik sentezinin nasıl tezahür ettiğini ve Hristiyan milliyetçi fikirlerin günümüzde yenilenen bir asabiye nasıl tesis ettiğini açıklamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Hristiyan Milliyetçiliğı, Asabiye, Toplumsal Dayanışma, Kimlik Siyaseti, Kültür Savaşı

Uluslararası Politikada Kutup Bölgeleri ve Küresel Aktörler Arasında Nüfuz Mücadelesi

İnci SÖKMEN ALACA¹

ÖZET

Uluslararası politikada Antarktika ve Kuzey Kutup Bölgeleri, küresel aktörler açısından kontrol ve nüfuz etme alanları olarak görülmektedir. Ülkeler arasında beş ana konuda bir yarış bulunmaktadır. Bu yarış alanları bölgelerin tek hakim ülkesi olabilmek için egemenlik iddiaları, ticari yolların kontrolü, enerji, maden ve balıkçılık gibi kaynakların ele geçirilmesi, turizm destinasyonu olarak ulaşılabilir kılmak, bilim diplomasisi kapsamında sürdürülebilir bir dünya ve kutup bölgeleri için bilimsel projeler gerçekleştirme olarak değerlendirilmektedir. Bölge ABD- Rusya arasındaki askeri ve politik karşılaşmanın Bering Boğazı gibi ana noktalarından biri olarak yer alırken, Çin de bölgedeki ülkelerle ikili anlaşmalar çerçevesinde nüfuz alanı içerisine sokulmuştur. Kuzey Kutup bölgesinde Arktik Konseyi, Antartika'da Antartika Antlaşması, küresel yönetim açısından önemli işbirliği sağlamaya çalışmada ABD ile Rusya ve Çin arasında bu bölgelerin kontrolünün ele geçirilmesi için yoğun bir faaliyet de yürütmektedir. Çin bölgeye sonradan dahil olan bir ülke olarak İkinci İpek Yolu projesini de bölgeye dahil etmiş ve kurmak istediği yeni bir uluslararası ekonomik düzen için oluşturduğu yeni jeopolitik alan daha da genişletilmiştir. Uzay çalışmaları açısından özellikle Kuzey Kutup Bölgesi stratejik bir önem taşırken, burada elde edilen bilimsel bilgiler ile diğer gezegenlerin kutup bölgeleri arasında benzerlik/farklılık kurularak bilimsel bilgi üretilmeye devam edilmektedir.

Günümüz küresel politika kapsamında değerlendirilecek Kutup Bölgelerinde küresel aktörlerin nüfuz mücadelesi bu yazının ana konusudur. Mücadele kapsamında hangi alanların öne çıktığına değinilerek mücadelenin sıcak ya da soğuk bir savaşa dönüşüp dönüşmeyeceğinin analizi yapılacaktır

Anahtar Kelimeler: Arktik Kuzey Kutup Bölgesi, Antarktika, ABD, Rusya, Çin

¹ Prof. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, askinsokmen@arel.edu.tr

Özdeş-Tamamlayıcı İttifaklık İkileminde Güncel Türkiye-NATO İlişkileri

Nuri Gökhan TOPRAK¹

ÖZET

İttifak oluşturma, devletlerin dış politika amaçlarına ulaşırken karşılaşmaları olası maliyetleri azaltma ya da dış politika amaçlarına uluslararası bir meşruiyet zemini oluşturma noktasında faydalı bir dış politika stratejisi olarak kabul edilmektedir. Ancak bu faydalarının yanı sıra ittifaklar, devletlerin uluslararası sistemde sahip olduğu varsayılan otonomilerinden verdikleri bir ödün olarak da yorumlanabilmektedir. Üyelerine sağladığı fayda ve maliyetler bir yana uluslararası ilişkiler literatüründe ittifaklar, amaçları çerçevesinde “özdeş”, “tamamlayıcı” veya “ideolojik” ittifaklar olarak sınıflandırılabilirdiği görülmektedir. Türk dış politikasında gerek fayda-maliyet gerekse amaçlar ekseninde ittifak stratejisinin en çok ilişkilendirildiği uluslararası aktörlerden biri Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütüdür (NATO). İlişkilerin Soğuk Savaş sırasında başlayan tarihselliği bir yana NATO, Türkiye’nin günümüzde de temel dış politika konuları arasında güvenlikle doğrudan şekilde ilişkilendirmeye devam ettiği bir örgüttür. Öte yandan özellikle son on yıl içerisinde Türkiye-NATO ilişkilerinde gözlemlenen krizler, bu ittifak ilişkisinin Türkiye’ye fayda/maliyet analizinde olumlu yönde bir etkiye sahip olduğunu kabul edenler arasında bile “amaçlar” noktasında sorulan bir soruyu beraberinde getirmiştir: Türkiye-NATO ilişkileri var sayıldığı üzere hala “özdeş” midir, yoksa bu ittifak günümüzde “tamamlayıcı” bir niteliğe mi evrilmiştir? Çalışmada özgül olarak Türkiye’nin kendi güvenliğini sağlamaya ilişkin Suriye’ye yönelik gerçekleştirdiği askeri operasyonlar sırasında NATO üyesi devletlerin takındığı tutum ile Rusya’yı tehdit olarak algılayan devletlerin NATO üyeliği sürecinde Türkiye’nin bu aday devletlerin adaylığına karşı takındığı tutum karşılaştırılacaktır. Böylece uluslararası sistemin sıkı iki kutuplu yapısı gereği amaç noktasında “özdeşliğe” yakın olarak kurulan ittifak ilişkisinin özellikle Soğuk Savaş sonrası uluslararası sistemin yapısında yaşanan değişimler ve devletlerin yenilenen güvenlik politikaları perspektifinden “tamamlayıcı” bir niteliğe dönüştüğü varsayımı sınanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye-NATO ilişkileri, ittifaklar, dış politika stratejileri, Türk dış politikası

¹ Doç. Dr., Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, nuri.toprak@klu.edu.tr

Kutup Halkları (İnuit) Sembollerinin Tasarım ve Semiyolojik Olarak İncelenmesi Orta Asya Türk Sembolleri ile Karşılaştırılması

Mehmet Taragay AYÇE¹

ÖZET

Lisan bir ulusun kendini ifade yöntemi ve geçmişten geleceğe kültürünü aktarmakta kullandığı bir köprü görevi görmektedir. Alfabe ise, bu köprünün bir toplumdan diğerine veya geçmişten günümüze ulaşmada kilometre taşlarını oluşturmaktadır. Alfabe seslerin resmi olarak tanımlansa da aslında lisanın sembolik sunumu ve gösterimi olarak kullanılmaya devam edilmektedir. Lisan insan dünya üzerinde var olduğu günden bu yana çeşitli alfabelerle ifade edilmiş, içinde üretildiği toplumun özelliklerine göre kimi zaman resimsel, kimi zaman harflerle, kimi zaman taş anıtlar üzerinde ve kimi zaman da kâğıt ve deri üzerine yazılıp çizilerek varlığını sürdürmüştür. Lisan ve güncel kullanımıyla dilbilim bilimsel ve sanatsal alanlarda pek çok çalışma ve eser verdiği gibi aynı zamanda şifreli ve gizli yazışmaların kullanımı ile ülke veya kurumların kendilerini ifade etmesinde amblem veya logotype olarak tasarımcıların kullanımına veya hizmetine girmiştir. İnsanlık tarihi yazının bulunmasıyla pek ilerleme kaydetmiş bu arada kıtaların ayrılmasından önce veya sonra yapmış olduğu büyük seyahatler neticesinde dünyaya yayılmıştır. Bu büyük göçler toplumları birbirinden ayırmış bu durumda yeni lisan ve alfabelerin ortaya çıkmasına ve dilbilim alanında daha derin gelişmelerin oluşmasına neden olmuştur. Bu göçlerin meydana getirdiği toplumsal oluşumlar zamanla teknolojinin gelişmesiyle insanların tekrar birleşmesine ve yeni kaynaşmalara da sebep olmaktadır. Dünya literatüründe geçmişten beri “Eskimo” olarak bilinen İnuk toplumunun, Orta Asya’da Avrupa milletlerinin söyleyememelerinden dolayı Hun olarak isimlendirdikleri Hiunk halkıyla olan benzerlikleri günümüzde ortaya çıkmaya başlamıştır. Yapılan araştırmalar sonucunda, konuşmadan, dilbilgisine, sanattan sembol ve kültürlere kadar pek çok alanda benzerlik gösteren iki toplum bu yolla, globalleşen dünyada Türk ve İnuk halklarının özde akraba olmalarını ortaya koyabilecektir. Her ne kadar birbirlerinden binlerce kilometre uzakta olsalar bile, Kutup halkları (İnuit) ile Türklerin benzerlik gösteren dil ve kültürleri ve sembollerinin benzerliklerinin incelenmesi yeni bilimsel ve sanatsal araştırmalara imkân sağlamaktadır. Bu çalışma, iki toplum arasında olan kültürel benzerliklerin dil ve semiyoloji alanındaki tasarımsal izdüşümünü incelemek üzere yapılmıştır. Araştırma, literatür taraması ve

¹ Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Çizgi Film ve Animasyon Bölümü, mehmetayce@arel.edu.tr

Kuzey Kutbu'ndan Türkiye'ye gelen İnit Konsey Başkanı Lisa Koperkalauq'un arşivi ile görüşme yapılan bölge sakinlerinin yolladığı belgeler yardımıyla tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dilbilim, Semiyoloji, Sembol, Grafik Tasarım

İkinci Salon (224 Numaralı Sınıf)

10 Mayıs 2024 (15:30 – 16:30)

4. Oturum

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Uğur ÖZGÖKER

Sekizinci Bölüm: Savaş ve Göç Çalışmaları

- Hibrit tehditler
- Göç politikaları
- Asimetrik savaş stratejileri
- Avrupalılaşıma

Türkiye'de Hibrit Tehditlerin ve Asimetrik Savaş Stratejilerinin Politik Psikolojik Analizi*

Talha TOSUN¹

Sibel ÇALIŞKAN ERCAN²

ÖZET

Günümüzde savaşlar eski günlerdeki gibi sıcak çatışma şeklinde gerçekleşmemekte, bunların yerini 2000 yılından sonra literatüre girmeye başlayan, özellikle 2013 Ukrayna Savaşı ile daha fazla konuşulmaya ve çalışma yapılmaya başlanan hibrit Tehditler ve asimetrik Savaşlar almıştır. Türkiye gibi birçok ülke, geleneksel askeri tehditlerin yanı sıra siber saldırılar, propaganda ve psikolojik operasyonlar gibi daha karmaşık ve belirsiz tehditlerle de karşı karşıya kalmaktadır. Bu tür tehditler, geleneksel askeri güç kullanımından ziyade, sivil toplumu, kamuoyunu ve diğer yumuşak hedefleri hedef alır. Hibrit tehditler ve asimetrik savaş stratejileri, ulusal güvenlik politikalarını yeniden şekillendirme gereğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'nin bu tür tehditlere, propaganda ve psikolojik operasyonlara karşı etkili stratejiler geliştirmesi ve mevcut güvenlik altyapısını güçlendirmesi önemlidir. Yapılacak analizler, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu hibrit tehditleri ve asimetrik savaş stratejilerinin daha iyi anlaşılmasına ve buna yönelik etkili çözümler geliştirilmesine yardımcı olabilir. Ayrıca, politik psikoloji perspektifinden bakarak, tehditlerin toplum üzerindeki psikolojik etkileri ve etkilerinin nasıl yönetilebileceği de incelenebilir. Bu sayede, ulusal güvenlik politikalarının daha etkin bir şekilde şekillendirilmesi ve toplumun bu tür tehditlere karşı direncinin artırılması mümkün olabilir. Bu kapsamda araştırmada nitel araştırma tekniği kullanılarak Türkiye'nin karşılaştığı hibrit tehditlerin ve asimetrik savaş stratejilerinin analizi yapılarak, özellikle terör örgütlerinin propaganda ve psikolojik operasyonlarla nasıl etkili olduğu ve siber alandaki saldırıların nasıl gerçekleştiği incelenmektedir. Hibrit tehditlerin ve asimetrik savaş stratejilerinin toplum üzerindeki psikolojik etkileri araştırılmaktadır. Bu kısımda, kamuoyunun bu tehditlere karşı algısı, korkuları ve tepkileri incelenerek ve nasıl yönlendirilebileceği üzerine politika önerileri sunulmaktadır. Türkiye'nin bu tür tehditlere karşı güvenlik politikalarının nasıl yeniden şekillendirilebileceği ve ulusal güvenliğin nasıl güçlendirilebileceği üzerine stratejik öneriler geliştirilmektedir. Bu çalışma, Türkiye'nin ulusal güvenliğinin kritik bir boyutunu

* Bu çalışma, birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, İstanbul Arel Üniversitesi, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı, talhatosun22@istanbularel.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, sibelcaliskan@arel.edu.tr

inceleyerek, politik psikoloji disiplininden yararlanmanın ve güvenlik politikalarının daha etkin bir şekilde geliştirilmesine katkı sağlamanın potansiyelini araştırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Asimetrik Savaşlar, Güvenlik, Hibrit Tehditler, Politik Psikoloji, Strateji, Toplumsal Algı

Asimetrik Savaşlar, Güvenlik, Hibrit Tehditler, Politik Psikoloji, Strateji, Toplumsal Algı

Ayşe Ezgi GÜRCAN¹

ÖZET

Düzensiz göç yeni bir olgu olmamakla birlikte, özellikle son 10 yılda menşe ülkelerdeki artan siyasi kutuplaşma ve güvenlik sorunları, ekonomik yoksunluk ve sosyal çatışmalar gibi faktörler sonucunda sığınmacı hareketliliği giderek artmıştır. Avrupa Birliği ülkeleri, göç veren bölgelere coğrafi yakınlıkları, daha gelişmiş ekonomik olanakları ve/veya refah devleti uygulamalarının ‘cömertliği’ sebebiyle başlıca çekim alanlarıdır. Her ne kadar , “insan odaklı bir yaklaşımla eşit dayanışma” anlayışının AB’nin göç yönetişimi politikalarında belirleyici olması beklense de, çatışan ulusal menfaatler ve önceliklerin de etkisiyle göç yönetişimi AB tarafından gittikçe dışsallaştırılmış ve Avrupa sınırlarının dışarıdan korunması teşvik edilmiştir. Bu çerçevede yapılan AB-Türkiye ve Libya başta olmak üzere AB-Afrika göç mutabakatları bu çalışmanın odak noktasıdır. Çalışma 4 kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısmı göç yönetişiminin dışsallaşmasının kavramsallaştırılmasını ve de 1990’dan bugüne Avrupa Birliği mevzuatında göç politikalarını şekillendiren prensiplerin irdelenmesini içerir. Yazının ikinci ve üçüncü kısımları düzensiz göç kontrolünün üçüncül ülkeler üzerinden yapılmasının ortaya çıkardığı yeni göç diplomasisinin transit ülkeler ile AB arasındaki ilişkiye etkisine odaklanır. Bu yeni diplomasi çerçevesinde, dışsallaşan göç kontrol mekanizmalarının AB’nin transit ülkelerin göç rejimlerini dönüştürmede ne derecede başarılı olduğu; Birliğin Avrupalı olmayan ve/veya üye olmayan üçüncül ülkelerle ilişkilerinin nasıl etkilediği ve de Türkiye ve Libya özelinde ne tip yeni işbirliği stratejilerini ortaya çıktığı tartışılmaktadır. Çalışmanın son kısmı Avrupa Komisyonu tarafından 23 Eylül 2020 tarihinde açıklanan “Avrupa Birliği Yeni Göç ve İltica Paktı”nın önceki politikaların ortaya çıkardığı problemleri çözmede yetersiz kaldığını, ‘yeni şişede eski şarap’ olmaktan öteye gitmeyen bir düzenleme olduğunu iddia eder. Ayrıca ortaya çıkan yeni ilişkilerin AB’nin temel normları ile ne derece uyumlu olduğunu sorgular. Çalışma, tarihsel süreç izleme, içerik analizi ve nicel veri analizi gibi farklı metotları bir arada kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Avrupalılaşıma, Düzensiz Göç, Göç Mutabakatı, Göç Yönetişimi, Dışsallaşıma

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Beykent Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi (TR), ezgigurcan@beykent.edu.tr